

नमो तस्य भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्य

आनन्दभूमि

THE ANANDA BHOOOMI

The only oldest Buddhist Monthly Magazine of Nepal

नेपालको एक मात्र पुरानो बौद्ध मासिक पत्रिका

कर्तिपुही

एक प्रतिको २।-
वार्षिक व्याहक शुल्क

२०।-

आजीवन शुल्क

२००।-

बुद्धसम्बत् २५२९

कार्तिक पूर्णिमा

विक्रमसम्बत् २०४२

कार्तिक

नेपालसम्बत् ११०५

कौलाथ्व

1985 A. D.

November

वर्ष १३

अंक ७

Vol. 13

No. 7

“आनन्दभूमि” को नियम

- (१) “आनन्दभूमि” आनन्दकुटी विहार गुठीद्वारा प्रकाशित हुने नेपालको एकमात्र पुरानो बौद्धधर्म सम्बन्धी मासिक पत्रिका हो । यो प्रत्येक पूर्णिमाको दिनमा निस्कर्नेछ । यसको आजीवन ग्राहक शुल्क २००/- र वार्षिक शुःह रु. २०/- मात्र छ । जुनसुकै महीनामा पनि ग्राहक बन्न सकिन्छ । वार्षिक ग्राहकलाई पुरा १२ बटा अङ्कु प्राप्त हुनेछ । एक प्रतिको रु. २/- मात्र ।
- (२) यो आनन्दकुटी विहारगुठीको मुख्यत हो । यसमा बुद्धधर्मसंग सम्बन्धित विषय छापिनेछ ।
- (३) लेखकद्वारा प्रकट भएका कुनैपनि विचारमा लेखकको उत्तरदायित्व लेखकमै हुनेछ सम्पादकमण्डल हुनेछैन ।
- (४) लेखकले नेपाली, नेपालभाषा र अंग्रेजीमध्ये कुनै पनि भाषामा लेख पठाउन सबूत्तुहुन्छ र पठाएका लेख किर्ता पठाउने व्यवस्था गर्न नसकिने भएको ले प्रतिलिपि आफूसँग राखी पठाउन बनुरोध छ ।
- (५) लेख पठाउदा पुरा साइजको कागजमा एकापटि मात्र लेखेर पठाउनुपर्नेछ ।
- (६) ग्राहक शुल्क, विज्ञापन तथा प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवस्थापकको नाउमा आनन्दभूमि कार्यालयमा पठाउनु होला । पत्र व्यवहार गर्दा आपनो ग्राहक संख्या तथा नाम ठेगाना राख्री लेखिएको हुनु जल्दी छ । ठेगाना हेरकेर हुने भएमा एक महीना अगाडि व्यवस्थापकलाई सूचना दिनुपर्दछ । पत्रिका समयमा नपुगे सूचना दिने गर्नुपर्दछ ।
- (७) कुनैपनि लेख प्रकाशित गर्न वा नार्न अधिकार सम्पादकमै रहनेछ ।

आनन्दभूमि कार्यालय, आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं ।

शिष्य-सूची

बुद्ध-वचन	१	विरसनया दर्शन	११
कसरी बुद्ध हुनुभयो ?	२	धस्वाःगु कीये	१३
सम्प्रक्ष आजीव	४	थूप : थूब : थुर : स्तूप : चेत्य	१४
समय र क्षमा	६	विडम्बना	१६
पथप्रदर्शक	७	सम्पादकयाय पौ	१७
बुद्धको नवाङ्ग गुण	८	Holy Song	१९
सम्पादकलाई चिट्ठी	९	सम्पादकीय	२०
आनन्दभूमिका प्रनिनिधि	१०	बौद्ध गतिविधि	२१
त्रिविधि बोधिसत्त्व	१०		

आनन्दभूमि

महावग—विनयपिटकबाटः—

प्रधान—सम्पादक

भिक्षु कुमार काश्यप

सम्पादक

सुवर्ण शाक्य

सम्पादन—तहयोगी

भिक्षु सुशोभन

ध्यवस्थापक तथा प्रकाशक

भिक्षु नेत्री

सदस्य—तचिव

आनन्दकुटी विहारगुठी

पवव्यवहार

आनन्दभूमि

पो. ब. नं. ३००७

स्वयम्भू, काठमाडौं

फोन नं २-१४४२०

‘चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजन हिताय
बहुजन सुखाय लोकानुकस्याय अत्थाय
हिताय सुखाय देवननुस्सानं। देसेथ भिक्खवे
धर्मं आदिकल्याणं मञ्जेकल्याणं परियोसान
कल्याणं सात्थं सव्यञ्जनं केवलं परिपुण्णं
परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।’

भिक्षुहरू ! बहुजन हितको लागि, बहुजन सुख-
को लागि, विश्वमाति दयाको लागि, देव र मनुष्यहरूको
हित, सुख र कामको लागि संचार गर । भिक्षुहरू !
आरम्भ, मध्य र अन्त्य समयसम्म कल्याण हुने धर्मको
अर्थ र भाव सहित उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिशुद्धि
ब्रह्मचर्य (धर्म) को प्रकाश गर ।

हाड्को नगर बनाई त्यसमा मासु र रगतको लेप लगाएको, जसमा वृद्धत्व,
मृत्यु, अभिमान र कपट आदि लुकाइएका थन् ।

कसरी बुद्ध हुनुभयो ?

आचार्य भिक्षु अमृतानन्द

(मुत्तिपातडुकथा सेलमुत्तानुसार)

बुद्धको पालामा महामही गङ्गाको उत्तरपटि रहेको अङ्गुत्तराय जनपदमा करीब २० हजार जलि पसलहरू भएको 'आपण' भन्ने निगम थियो । अपदाल पालि । पृ. ३६६ अनुसार त्यहाँ अस्तीकोटि धन हुने वासेटु ब्राह्मणका सेल भन्ने पुल थियो । ठूलो भएपछि सेल ब्राह्मणले तीनै बेदहरू पारङ्गत गरी ब्राह्मणसीपमा पनि नियुण भए । त्यसपछि उनले तीनसय माणवकहरूलाई बेदहरू पढाउन थाले ।

त्यस समय भगवान् बुद्ध श्रावस्तीबाट निस्की साठे बाह्यसय भिक्षुहरूका साथ अङ्गुत्तरायमा चारिका गर्दै सेल ब्राह्मण र उनका तीनसय शिष्यहरूको ज्ञान परिप्रवतालाई देख्नुभई आपणमा आई त्यहाँको एक बनखण्डमा बस्नुभयो ।

कुनै किसिमको चारिका गर्नुभई वहाँ आपण निगममा आइपुरनुभयो त भन्ने सम्बन्धमा मुत्तिपातडुकथा, सेलमुत्तवण्णना ॥ पृ. २६६ ले यसरी ध्याख्या गरेको छ -

चारिका दुई किसिमका छन् - (१) तुरितचारिका र (२) अनुरितचारिका ।

जब बुद्धले कुनै विशेष पुरुषको कल्याण हुने कुरा जानुहुन्छ तब वहाँ त्यस पुरुषको उद्धारको

निमित्त जतिमुक्त टाढा भएपनि तुरन्तै त्यहाँ पुग्नुहुन्छ । यस्तो चारिकालाई (यात्रालाई) 'तुरितचारिका' भन्दछन् । उदाहरणको निमित्त महाकाश्यपादिहरूको उद्धारको निमित्त गर्नुभएको यात्रालाई बुझनुपर्छ । जस्तै -

(१) महाकाश्यप महास्थविरको उद्धार हुने कुरा बुझन्नभई वहाँ एकछिनमै तीन गाउत बाटो जानुभएको थियो । (२) आलवक यक्षको दमन गर्नको निमित्त वहाँ तीस योजना बाटो जानुभएको थियो । (३) त्यस्तैगरी अङ्गुलिमालको दमन गर्नको निमित्त पनि । (४) पुश्कुसातिको कारणमा चाहिँ वहाँ पैतालीस योजन बाटो जानुभएको थियो । (५) महाकपितको कारणमा एकसयबीस योजन बाटो जानुभएको थियो । (६) धनिय गोपालको कारणमा सातसय योजन बाटो जानुभएको थियो । (७) सारिपुत्र महास्थविरका शिष्य बनवासी तिस्स श्रावणेरलाई हेर्नको निमित्त एकसयबीस योजन बाटो जानुभएको थियो । (८) खदिरवनीय रेवत स्थविरको कारणमा तीस योजन बाटो जानुभएको थियो । यस किसिमको यात्रालाई 'तुरितचारिका (ठिठोयात्रा) भन्दछन् ।

गाउं, निगम र नगरादि क्रमसँग भिक्षाटन गर्दै लोकजनहरूको संग्रहगर्दै विस्तारविस्तारसँग यात्रा गर्नेलाई 'अनुरितचारिका' (दीलोयात्रा) भन्दछन् ।

यसरी अनुरितचारिका गर्नुहुन्दा भगवान् बुद्ध (१) महामण्डल (२) मध्यमण्डल तथा (३) अन्तमण्डल मध्ये कुनै एक मण्डलमा चारिका गर्नुहुन्द्यो । महामण्डल भन्नाले नौसय (६००) योजन मध्यमण्डल भन्नाले छसय (६००) योजन र अन्तमण्डल भन्नाले तीनसय (३००) योजन भित्र पर्छ ।

यी मण्डलहृष्टयो महामण्डलमा चारिका
गर्नुहुँदा वहाँले तौ महीना बिताउनुहुन्थ्यो । मध्य-
मण्डलमा चारिका गर्नुहुँदा आठ महीना बिताउनुहुन्थ्यो
र अन्तर्मण्डलमा चारिका गर्नुहुँदा चाहिँ अवस्था हेरेर
सात, छ, पाँच अथवा चार महीनामे पूर्ण गर्नुहुन्थ्यो ।

अतः यहाँ उल्लिखित चारिका पनि 'अतुरित-
चारिका' के सिलसिलामा वहाँ आपणमा आइपुग्नु-
भएको थियो भनी सुत्तनिपानठुकथा ॥ पृ. २७१ ले
उल्लेख गरेको छ ।

आपण भन्ने निगममा केणिय भन्ने एक जटिल
तपस्वी दर्दथे । उनी धनाढ्य भएका हुनाले आपणो
धन रक्षा गर्न उद्देश्यले उनी दिनमा तपस्वी भेष धारण
गरी रातमा कामसुखानुभव गर्थे भन्ने कुरा सुत्तनिपानठु-
कथा ॥ पृ. २७२ मा उल्लेख भएको छ ।

जब भगवान् बुद्ध आपणमा आइपुग्नुभयो भन्ने
कुरा सुनेर यिनी बुद्धकहाँ गई बुद्ध सहित वहाँको साडे
बाह्रसय भिक्षसङ्घजाई आपणो घरमा निम्त्याएका
थिए । केणियसँग सेल ब्राह्मणको रास्तो मिद्रता थियो ।
स्थाने बछत सेल द्रामुण केणियको ठाउँमा आइपुग्दा
उनले त्यहाँ केणिय जटिल सहित धेरे मानिसहरू काममा
ब्यस्त भएको देखो कारण सोध्दा केणिय जटिलले
बुद्धलाई निम्तो गरेको कुरा बताएपछि सेल ब्राह्मण

बडो आश्चर्य चकित भएका मात्र होइनन् 'बुद्ध' भन्ने
शब्द सुन्ने बित्तिकै भनमा प्रसन्नता उत्पन्नभई उनी
तुहान्ते बुद्ध बसिरहनुभएको भनमा आपना तीनसय
शिष्यमण्डलहृष्टका साथ गए ।

अनि उनले भगवान्को शरीरमा बत्तीत महापुरुष
लक्षणहृष्टको परीक्षण गरे । परीक्षणबाट सन्तुष्ट भएका
सेल ब्राह्मणले बुद्धसँग अनेक प्रश्नहरू सोधेर तिनको
बुद्धले उत्तर दिनुभयो । उनले सोधेका प्रश्नहरूमध्ये
“कसरी तपाईं बुद्ध हुनुहुन्छ ?” भन्ने कुरा पनि
सोधेका थिए । जसको उत्तरमा वहाँले यसो भन्नुभयो –
“अभिज्ञेयं अभिज्ञातं, भावितव्यं च भावितं ।
प्रातब्दं पहीनं मे, तस्मा बुद्धोस्मि ब्राह्मण ॥ ”

अर्थ—

“हे ब्राह्मण ! जान्नुपर्ने जानिसकै, भाविता
(= अन्यास) गर्नुपर्नेलाई भाविता गरिसकै र छाड्नुपर्ने-
लाई पनि छाडिसकै—त्यसैले म बुद्ध हुँ । ”

यति सुनेर सेल ब्राह्मण उहीं बुद्ध कहाँ आफ्ना तीन-
सय माणवकहरूसँग प्रवर्जित भए ।

■■■ यस विषयमा बढी अध्ययन गर्न चाहनेले लेखकको
बुद्धकलीन ब्राह्मण भाग – ३ पृ. ४३३ मा हेर्नु
रास्तो हुनेछ ।

अनुरोध

पत्रिकामा प्रकाशनार्थ प्रेषित
लेख वस्तुहरू फिर्ता गर्न नसकिने
नियम छैदैपनि फिर्ता मागिने भएको ले
कृपया फिर्ता नमागिदित अनुरोध
छ ।

आनन्दभूमि

(३)

सम्यक् आजीव

- लोकबहादुर शावय

(यो लेख २०४१।द।२३ का दिन काठमाडौं बुद्ध विहारमा धर्मोदय सभाबाट आयोजित समारोहमा श्री-लङ्गाको बजिरारामका धर्मरक्षित वंशालंकार विद्याविशारद महानाथक पञ्जासिंहले दिनभएको प्रबन्धनको आधारमा लेखिएको छ ।)

नेपालमा सच्चाद् अशोकले धर्मदूत पठाएपछि बुद्धधर्म प्रचार हुनमा निकं प्रेरणा मिलेको कुरा इतिहासबाट दर्शाए पनि बुद्धकालीन समयमा देवदहर र कपिलबस्तुका केही शावयहरू काटमाडौं उपत्यकामा आई बसोबास गरेरेखि बंशपरम्पराको आधारमा यहाँ बुद्धधर्मको जगभजबूत भएको छ ।

प्राणीहरूलाई कुनै न कुनै दुःख समस्या आइरहने र त्यसबाट मुक्त हुनको लागि विशेष प्रशासद्वारा आधायामिक विकासको उपाय बाहेक श्रू हुनै नसबने सिद्धान्त सिद्ध भैसकेको छ । त्यसै क्रममा बुद्धले देशना गर्नुभएको सम्यक् दृष्टि, सम्यक् संकल्प, सम्यक् कर्मान्त, सम्बद्ध व्याधाम, सम्यक् आजीव, सम्यक् स्मृति, सम्यक् समाधिरूपि अष्टाङ्गिकमार्ग नै दुःख निरोध गर्ने निर्वाणमार्ग हो । यस मार्गलाई सेदांतिकरूपमा मान्यता दिएर मात्र फलदायो हुने नभै प्रत्येक व्यर्या व्यवहारमा संचालन गर्न सके भने वास्त-

विक मार्गमा पुग्न समर्थ हुन्छ । कुनै जातपात लिङ्गवर्ग उच्चनीच भेदभाव नगरी समताको भावना जगाई भित्री दिलदेखि आचरण गर्नुपनें बाटो हो । भूत, वर्तमान र भविष्यत् जुनसुकै बहत अथवा विश्वमा मानव रहन्जेल यस मार्गलाई स्वविवेकद्वारा अनुभूति जगाई आचरण गर्नु अनिवार्य छ ।

परमार्थ र संवृति दुवै सत्य साचित भएको छ । लौकिकमा रहन भोटिक उपनित नभैकन हुँदेन, लोकोत्तरमा शून्यतावस त्यसको गुन्जायस हुँदेन । धनसम्पत्तिको अर्थ भनुध्यत्व अभिवृद्धि हुने बाटो हो तर बोद्ध अर्थ-शास्त्रबाट मानवजीवनलाई हानि नहुने तरीकाले धन उपार्जन गर्नुबन्दे सिद्धान्त अपनाइएको पाइन्छ । जीवन निर्बाहको लागि कृषि व्यवसाय उत्तम मानिएको छ । खाद्यान्न उज्जाउ नभएमा प्राणी बाँचिरहन नसबने हुन्छ । अतः आर्थिक दृष्टिकोणको साथे परोपकारको भावनाले उनि खेतिजातीमा लाभनु श्रेष्ठस्कर छ । अनि त्यही कृषिविकासको क्रममा कुलो नहर तथा मलको दृष्टवस्था पुन्याउनको लागि पनि उत्तमशील हुनुपने हुन्छ भने यसको सहायक उष्णबोगको रूपमा पशुपंक्षी पालनको व्यवसाय पनि गुन्जायस भएको कुरा सर्वविदित छ । स्वस्थशरीर विना कुनै काम सकल नहुने हुँदा सर्वप्रथम निरोगी हुने तर्फ प्रयात गर्नु अनिवार्य छ । ‘जसले रोगीको सेवा गर्दैछ उसले येरो सेवा गर्दैछ’ भन्ने बुद्धको महावाणी अति नै अनुकरणीय छ । इवास्थ्य-सेवाको व्यवसायमा लाभनु पनि परोपकारको कार्यमा गनिएको छ । त्यसै जनताको पीरमर्का हटाउने पवित्र मनसायले राज्यमा शारित सुरक्षा कायम गरी न्यायपूर्वक शासन चलाउने कार्यमा संलग्न हुनु पनि उतिकै महत्वपूर्ण कार्य भएको छ । अकुशल कार्यमा नलागी निस्त्रार्थी भावनाले कर्तव्य पालन गरेर पारिश्रमिक लिनु

मा कुनै आपत्ति नभै सम्यक् आजीव भएको छ । तर शस्त्र, प्राणी, मद्द, मासु र विष आदि वस्तुको कारोबार गर्न नहुने, ध्यस्तै कपट गरेर अनुचित तरीकाले कमाउन नहुने र खास खास व्यक्तिहरूको लाभनिर मात्र दृष्टि नगरी बढीसेबडी जनतालाई रोजगार मिलाई काम अनुसार माम बाउने व्यवस्थालाई बौद्ध अर्थनीतिबाट पुष्टचाइएको छ जसबाट शोषणरहित समाज सिर्जना हुन्नये चिकित्सनिको कदममा देवा मिलेछ । राजा र जनतालाई समेत सापटी द्विई उपयुक्त तरीकाले धन कमाउनेमा बुद्धकालीन समयमा-अनाथपिण्डक महाजनको नाम लिन सकिन्छ जल्ले धन उपार्जन गरेर धर्मचित्त-द्वारा गरीब जनतालाई सहयोग प्रदान गर्नुको अतिरिक्त जेतवन जस्तो विशाल बिहार निर्माण गरी बुद्धलाई सादर समर्पण गर्नुभयो र बुद्धले व्यक्तिगत रूपमा ग्रहण नगरी बुद्धधर्म प्रचार गर्ने भिक्षुसंघको नाममा दान गर्ने भनसाय प्रकट गर्नुभयो ।

बौद्धकालीन शिक्षा निकै ब्रिक्षित भैसकेको कुरा इतिहासले दर्शाउँल । साधारण शिक्षाको अतिरिक्त बौद्ध उच्चशिक्षा प्रचारको लागि विश्वविद्यालय खोलिएका थिए । यसमध्ये नालन्दा ग्रावासीय विश्वविद्यालय विश्वविद्यालय छ जहाँ बौद्ध विद्यान् तथा ऐतिहासिक

अनुसन्धान कर्ता हुएनसार्गले निरीक्षण गर्नुभएको बख्त दश हजार विद्यार्थी अध्ययनमा लागेका थिए । उसबेला एक हजार आचार्यमण्डल रहेको कुरा पनि कम महत्वको छैन । बौद्ध अध्ययनको सन्दर्भमा बो कुरा उल्लेखनीय छ कि बसको शिक्षा अरु साधारण शिक्षाभन्दा फरक पाइन्छ । अध्ययनको क्रममा आपनै अन्तर्दृष्टिबाट मन्न गरेर उच्च आदर्शलाई व्यर्द्धारा बढ़वारमा परिणत गर्न सक्ने क्षमता हासिल गर्नुभएको ले ठूलठूला सिद्धहरू पनि निस्केको तथ्य पाइन्छ । ध्यस्तै बौद्धशिक्षाको सन्दर्भमा नैतिकबान्, चरित्रबान् र सदाचारी हुनुपर्ने कुरामा निकै जोड दिइएको हुन्छ । समाज उत्थानको अभियानको सिलसिलामा शारीरिक तथा मानसिक स्वास्थ्य उपचार तर्फ पनि उतिकै महत्व दिइएको छ ।

उपरोक्त तथ्यबाट समानुपातिक रूपमा भौतिक तथा आध्यात्मिक विकास गर्नुपर्ने सिद्धान्तलाई अनिवार्य रूपमा कार्यन्वयन गरिएको बौद्ध शिक्षाबाट स्पष्ट पाइन्छ । साथै कृषि, स्वास्थ्य र शिक्षा जस्तो महत्वपूर्ण व्यवसायमा शुद्धितत्वे कर्तव्य परामरण भै कपट मगरी इमान्दारी साथ काम गरेर सीप भनता अनुसार माम तिनुलाई सहज सम्यक् आजीव भन्न सकिन्छ ।

आनन्दकुटी विहारगुठीको हालैको प्रकाशन

१. “बुद्धकालीन ब्रह्मादिवेव” भाग ३, रु. १५।— महत्वपूर्ण विषय
२. “विरस्त बन्दना र पाठ्यसूत्र” अर्थसहित रु. ४।— दैनिक जीवनको लागि उपयोगी ।
३. “न्ह्यासःया लिस” रु. ३।— सुमन तुलाधरको भनाइ सम्बन्धमा
४. जातकमाला भाग १ रु. ४।— नेपाल परियति शिक्षाको लागि आवश्यक
५. पालि पाठ मञ्जरी भाग २ रु. ६।— भिक्षु शीलमद्वारा अनुदित ।

समय र क्षमा

सन्नाट् अशोकको नाम इतिहासमा प्रतिद्वच्छ ।

उनको एउटा छोराको नाउँ कुणाल थियो । राजकुमार कुणाल बडो नन्ह, विनयी, आज्ञाकारी तथा पितृभक्त थिए । प्रजाहरु राजकुमारलाई साहूं चाहना गर्थे । राजकुमार पनि प्रजाहरुलाई कसरी सुख हुन्छ भनी सदा ख्याल राखदथे । राजकुमार कुणालकी पत्नी कंचना पनि बडो पतिवता र सुशीला नारी थिइन् ।

सन्नाट् अशोककी कान्ठी रानीको नाउँ तिथ्यरक्षिता थियो । सन्नाट् आकनी कान्ठी रानीलाई खुवै चाहन्थे, तर उनको चरित्र राङ्गो थिएन् । तिनी राजकुमार कुणालको सुन्दर आँखाप्रति मोहित थिइन् । राजकुमारले आफ्ना साखै आमा सरह कान्ठी आमालाई मान्दथे तर यस्तो आदार गरेको तिथ्यरक्षितालाई पठवक्क मन पर्दैन थियो । एकदिन अबतर मिलाएर राजकुमारसँग एकान्त रा भेड गरेर आफ्नो मनको कुरा पोहन थालिन् । राजकुमार कुणालले हात जोड्दै बिति गरे—“ माता, म हजुरलाई साखै पूज्य आमा समान मान्छु । आफ्नो छोरासँग हजुरले यस्तो कुनै अनुचित कुरा नगर्नुस् । ”

तिथ्यरक्षिताले अनेक हावधाव सहित चेष्टा र जोड गरिन् । तर राजकुमार कुणालले उनको पाउ बेगर मुख हेत्ते चेष्टा नै गरेन । अद्वितीया तिथ्यरक्षिताले रिसाएर भनिन्—“ म तिन्हो घमण्डलाई चूर चूर पारि-

दिन्छु । तिन्हो यो सुन्दर आँखालाई नकुटालिकन मलाई चन हुनेछैन । लौ अब मेरो कुरा मान्छौ कि के गष्टौ ? ”

कुणालले भने—“ माता, मजाड यस्तो पापकर्म हुन सर्वैन । तेसो त हजुरबाट जस्तो दण्ड दिनुहुन्छ म भोग्न तयार छु । ” याँत भनी राजकुमार ध्याँवाट हिँडिहाले । तिथ्यरक्षिता त्यहीं पागलजस्तै छटपटाइरहिन, त्यसै दिनदेखि उनीले राजकुमारसँग अपमानको बदला लिन शुरू गर्न थालिन् ।

सुदृशन शाक्य, बायलुइँ

संयोगवश तक्षशिलाको नजीक शबुहरुले उपद्रवगरी आक्रमण गरेको खबर आयो । सन्नाट् अशोक आपनी रानी तिथ्यरक्षिताको सल्लाह बेगर केही कामै गर्दैनथे । रानीले राजालाई यो सल्लाह दिइन कि शबुहरुसँग लडाईं गर्न सेनापतिको साथ लगाएर राजकुमारलाई पठाउनु बेश होला । राजाले र जकुमारलाई तक्षशिलाको लडाइँना पठाइदिए । राजकुमारकी पत्नी कंचना पनि आपनो पतिको साथ लागी । राजकुमार लडाइमा जानासाथ तिथ्यरक्षिताले सेनापतिको नाउँमा चिठ्ठी लेखिन् । राजा रानीप्रति पूरा विश्वास गर्दथे । राजाको मुख्य लालसोहरिता छापहरु तिथ्यरक्षितासँग रहन्थ्यो । तिथ्यरक्षिताले सो चिठ्ठीमा राजाको छाप लगाइदिए र सो चिठ्ठी एउटा कर्मचारी हस्ते तक्षशिला सेनापतिको नाउँमा पठाइदिइन् ।

तक्षशिलाको लडाइमा राजकुमारले शबुहरुलाई हराइसकेका थिए । त्यहीं सबै जनाले अपार शक्ति देखी उनलाई देखता समान मान्न थाले र यसै खुशियालीमा उत्सव मनाउँदैथिए । त्यसै मौकामा तिथ्यरक्षिताको

चिठ्ठी सेनापतिलाई आइपुग्यो । सेनापतिले बडो ताजुबमानी, सो पत्र राजकुमारलाई देखाए । राजकुमारले भने— “सेनापति, यो तर राजाबाट लेखेको पत्र हो, यसमा राजाकै छाप छ त्यसकारण तपाईं राजाको श्रावेश पालन गर्नुस् ।”

सेनापति दुःखित हुँदै भने— “राजकुमार यस्तो बठोर आज्ञाको बालन मधाट हुने सक्वन । सन्नाट्बाट आहा छैन के कारणबाट यस्तो कठोर हजुरको आँखा फुटाउने आज्ञा दिनुभयो ?”

राजकुमारले भने— “चाहे आज्ञा जस्तोयुक्त होल, यो सन्नाटको आज्ञा हो, तपाईं र मैले राजाको आज्ञा माझे पर्छ । परन्तु सेनापतिले राजकुमारको आँखा फुटाउन स्वीकार गरेन । अन्तमा आपनो पिता राजाको आज्ञाको सम्बन्धनको लागि राजकुमार कुणालले फलामको सुझरोले आपनो आँखा आफ्नै घोची फुटाले ।

अध्या भएपछि राजकुमार कुणाल त्यहाँबाट हिँडे । उनको साथमा केवल उनकी पतित्रता पत्नी कंबना थिई । उनले आपनो पतिको हात समाती ढोन्याउँदै अवि अधि लागेर उनको सेवा गर्ने । चक्रवर्ति सन्नाट अशोकका ठोरा आपन १. त्नीको साथ साधारण भिखारी सरह गाउँ गाउँ डाउँ ठाउँमा घुमिहिँड्ये । राजकुमार वीणा बजाउँदै गीत गाउँदै अडाबाट जे पाउँथे यसेबाट जीबल निर्वाह गवये ।

यसेगरी घुम्दै घुम्दै धेरै बर्बपछि एकदिन यिनीहरू चाटलिपुत्र (पटना) पुगे । रातो जब राजकुमार भजन गाइरहेका थिए सन्नाट्बाट यो स्वर चिनेको जस्तो लग्यो र उनी तस्कालै राजमहलबाट गाइरहेको ठाउँमा पुगे । त्यत्रो दिनपछि सन्नाट्बाट रानी तिष्वरक्षिताको दुश्चरित्रताको पता लाग्यो । सन्नाट्बाट तुल्सि आज्ञा भयो— “तिष्वरक्षितालाई अहिन्द्ये मेरो सामुन्ने जिउँदै खाड्लमा पुरिदिनू”

राजकुमार कुणालले सन्नाटको यो आज्ञा सुन्ना साथ तुल्सि पिताज्यूको पाउ परी बिन्ति गरे— “पिताज्यू, यिनी मेरी पूज्य माताज्यू हुनुहुन्छ, म हजुरसंग यही निक्षा मारछु कि उहाँलाई क्षमा दिनुस् ।” राजकुमारको यस्तो अद्भूत क्षमाशीलताले राजा तथा सबै प्रजाहरूलाई आश्चर्य र चकित तुल्याइदियो ।

पथप्रदर्शक

- जानकी तुलाधर, धनगढी, कैलाली

नयाँ अध्याय सुनौला अक्षरले कोरी
बसुधैव कुटुंबको नारा लगाउँदै
आङ्गोशित भिडन्तलाई हटाई
एउटा शान्तिलाई प्रादुर्भाव गरी
कलम र मसी चाहिन्छ भन्ने छैन
नसामिक्रको रगतले भएपनि
मुटुमा धड्कन रहेसम्म आश्वासन र विश्वास लिई
अद्वा र प्रजा बटुली

पुगाँसम्म रहने

चाहे भीडमा चाहे कोलाहलमा
चाहे लडाइँमा चाहे कराइमा
पीडा होल वा वेदनामा
खुशीमा होल या दुःखमा
शान्तिका प्रतीक बुद्धलाई
कुशल पथप्रदर्शक भनी
आज इतिहासको पाना पलटाउनुछ ।

बुद्धको नवाङ्ग गुण

-देवकी पाण्डेय

१. इतिपि सो भगवा अरहं,

राग, द्वेष आदि सम्पूर्ण क्लेशरूपि शत्रुलाई नाश
गरिसक्नुभएको र कहिल्यै पनि गुप्त पाप नगर्ने
हुनुभएको हुनाले वहाँ भगवान् बुद्धलाई अरहं भनिएको
हो ।

२. इतिपि सो भगवा सम्मा सम्बुद्धो-

सबै धर्मलाई राम्रोसेंग बुद्धिसक्नुभएको हुनाले वहाँ-
बुद्धलाई सम्यक् सम्बुद्ध भनिएको हो ।

३. इतिपि सो भगवा विज्ञाचरण सम्पन्नो-

तीन विद्या तथा आठ विद्या र १५ आचरणले सम्पूर्ण
हुनुभएको हुनाले वहाँ बुद्धलाई विज्ञाचरण सम्पन्न
भनिएको हो ।

४. इतिपि सो भगवा सुगतो-

दुःखबाट मुक्त हुने निर्वाण प्राप्त गर्नुभएको हुनाले
वहाँ बुद्धलाई सुगत भनिएको हो ।

५. इतिपि सो भगवा लोकविदु-

सत्त्वलोक, संस्कारलोक, आकाशलोक भन्ने यी
तीने लोकलाई जान्न सक्ने हुनुभएको हुनाले वहाँ
बुद्धलाई लोकविदु भनिएको हो ।

६. इतिपि सो भगवा अनुत्तरो पुरिसदम्भ सारथी-
दुष्ट तथा ज्यादै मापाको अर्थात् मूर्ख मानिसहस्त्रलाई
पनि दमन गर्न सक्नुहुने भएको हुनाले वहाँ बुद्धलाई
अनुत्तरो पुरिसदम्भ सारथी भनिएको हो ।

७. इतिपि सो भगवा सत्था देव मनुस्सानं-

देवता र मनुष्यहस्तको पनि गुरु हुनुभएको ले बहाँलाई
सत्था देव मनुस्सानं भनिएको हो ।

८. इतिपि सो भगवा बुद्धो-

चतुर्भार्य सत्यलाई अर्थात् जन्म, जरा, व्याधि, मरण
यी चार दुःखलाई यी दुःख सत्य नै हो भनी छुट्टाछुट्ट
गरी जान्न सक्नुहुने भएको हुनाले वहाँ गौतमलाई
बुद्ध भनिएको हो ।

९. इतिपि सो भगवा-

रागादि क्लेशलाई भग्न गरिसक्नुभएको हुनाले र छ
बटा भाग्य गुणले संपूर्ण हुनुभएको हुनाले वहाँ बुद्धलाई
भगवा भनिएको हो ।

विशेष अवसर

आनन्दकुटी विहारगुठोबाट प्रकाशित पुस्तक तथा
पुराना पत्रिकाहरू विशेषछूट सहित बिक्री भइरहेको
छ -

पुस्तकमा १० र पुराना पत्रिकामा ५० प्रतिशत

पाइने स्थान-आनन्दकुटी विहार स्वयम्भू फोन नं.

२-१४४२०

समय-प्रत्येक दूणिमाका दिन विहान ७ देखि दिउँसो
२ बजे सम्म ।

सम्पादकलाई टिठी

सम्पादकज्यू,

नेपालको सुप्रसिद्ध लोकप्रिय ज्ञानवर्द्धक बौद्धधर्म सम्बन्धी मासिक पत्रिका 'आनन्दभूमि' को म पनि केही वर्ष अगाडिदेखि निरन्तर ग्राहकको रूपमा रहिआएको साथै बेलाबेलामा केही लेख रचना पठाई सहयोग गर्दै आउन पाएकोमा मलाई खुशी लागेको छ। यस पत्रिका लोकप्रिय भएको कारण जहाँसम्म मलाई लाग्छ यसमा समावेश हुने विभिन्न हँसिला रसिला सजिला ज्ञानवर्द्धक कुराहरू हुनुको अतिरिक्त विभिन्न उद्देश्य अल्काउने तस्वीरहरूले होला।

यस पत्रिकाको अगाडिको पानामा अड्डित हुने बुद्धको तस्वीर जहिले पनि त्यही नराखी त्यसको सट्टा ३६० लोकेश्वर परिचयमध्ये कुनै एकको तस्वीरले प्रत्येक अंकमा भिन्नता त्याउनुभएमा साथै हाल विद्यमान स्तम्भहरूको अतिरिक्त अर्थ स्तम्भहरू पनि समावेश गर्नु भएमा यस पत्रिका अब बढी आकर्षक होला जस्तो लागेर सम्पादकज्यूलाई यस स्तम्भमा दुई शब्द नेखेको हुँ। यसमा सम्पादकज्यूको कुनै मन्त्रव्य छ भने यसै स्तम्भ सार्फत बुझन पाइएला कि ?

- भक्तराज शाक्य

बाङ्गे मुढा, काठमाडौं।

[भक्तराजजी,

पत्रिकाको मुखमा सधै एउटै ब्लक भगवान्को

मूर्ति मात्र राखिएको छन्। इतिहास र कलाकारिता अनि कियाकलाप र भाव अल्कै भगवान्का विविध तस्थीरका ब्लक दाखिएको छ। उही भगवान्कै फोटो ब्लक भएको ले एउटै जस्तो लागेको हो। लोकेश्वर आदिद्वारा विविधता त्याउनु उचित पनि छ, हामीले त्यसतर्क कोरीग गर्दै आएका छौं। स्तम्भको हकमा पत्रिकाको अनुकूलतामा हामी निर्मर रहेका छौं। सुआवको लागि धन्यवाद।

— सम्पादक]

मिति २०४२-५-२१

भन्ते अमृतानन्दयात बन्दना !

नेपाल सम्बत् ११०५ सिल्लाथ्व ६ स इनाप पत्रिकाय् भिक्षु सम्मेलनया निर्णयप्रति न्हुसः धकाः सुमन तुलाधर किलि धवाकाय् च्चंभ्वं च्चःगु पौया लिसः आःतले छुँ गुणुं पत्रिकास मखना। बौद्ध मासिक पत्रिका धाःगु आनन्दभूमिइ तक नं मखना उकि उगु विषये जिमित जिज्ञासा जुपाच्चंगुलि छःपिनिपाखै छुँ लिसः सीके दइला धकाः इनाप यानाच्चना। साथै इनाप पत्रिकाया काँटग छाँगु छःपिनिपाखै बिवाह्याच्चना।

आसायाःम्ह
सुमित्रा, पुलबोक, घल

[मय्जु सुमित्रा ! इनापय् विहाँवःगु 'आराम विहारादि शब्द व प्यचाःधःचाः' सम्बन्धय् लोकय् भ्रन जुलला धैयै च्चनाः विहाक्यक जक लिसः मध्युसे भ्रम निवारण ज्वोला धैगु आश यानाः अवेषणया लियँसा कयाः जिख्यै छिगु नामय् छितः सम्बोधन यानाः सफूचा छाँगु है प्रकाशित याय धुंगु डु। थुगु सफूचा आनन्दकुटी विहारगुओया क्रमसंब्या ४५ गूगु रूपय् विहाँवःगु डु। उगु सफू व्वनादिल धाःसा छिगु न्हुतःया लिसः पूर्वनिला थै ! — भिक्षु अमृतानन्द

आनन्दभूमिका प्रतिनिधि

आनन्दभूमि सम्बन्धी ग्राहक, आजीवन सद स्थ पत्रिका शुल्क सहित वितरणमा पुगनपुग भएमा समेत निम्न प्रतिनिधिहरू मार्फत मात्र आवश्यक व्यवस्था मिलाउन र यस पत्रिकामा काम गरिरहेका 'मदन' नामक व्यक्तिसँग अब पत्रिकाको सम्बन्ध टुटेको ले निजसँग कुनै आर्थिक कार्यबाही समेत नगर्न सबैसँग अनुरोध गरिन्छ ।

प्रतिनिधिहरू

१. आनन्द शाक्य, केलटोल
२. तीर्थनारायण मानन्धर, कमलाक्षी
३. प्रेमकुमार शाक्य, नःघल
४. रत्नबहादुर तण्डूकार, बागबजार
५. हीरालाल नकर्मी, डिल्लीबजार
६. प्रेमकुमार शाक्य, बागेमुठा
७. तेजनारायण मानन्धर, झोखे
८. हर्षबहादुर मानन्धर, चसांदौ
९. हर्षबहादुर रञ्जितकार, कोहिटो,
१०. साधुराम मानन्धर, पक्नाजोल
११. रत्नकाजि ताम्राकार, मरु
१२. लाहिंलामान तुलाधर, असन
१३. नानिभाइ स्थापित, मिखादौ
१४. मोहनकुमार महर्जन, लाजिम्पाठ
१५. भावानदास मानन्धर, डल्लु
१६. नजर गुरुजू, स्वयम्भू

१७. पुष्प गुरुजू, स्वयम्भू
१८. शान्त गुरुजू, स्वयम्भू
१९. कृष्णबहादुर, पांगा
२०. होराकाजि सुजिका:, पाटन
२१. भिक्षु कालुदायी, चापागाउँ
२२. रामकृष्ण वैद्य, भक्तपुर
२३. संघरत्न शाक्य भक्तपुर
२४. भिक्षु अश्वघोष, बनेपा
२५. थीररत्न शाक्य, नारायणगढ
२६. महारत्न बज्राचार्य, हेटौडा
२७. सत्यनारायण मानन्धर, वीरगंज
२८. बोधिरत्न शाक्य, तिशूली
२९. रानकुमार कायछ, पोखरा
३०. सन्तलक्ष्मी शाक्य, तानसेन
३१. भिक्षु चुन्द शास्त्री, बुटौल
३२. भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविर, लुम्बिनी
३३. वकिल प्रेमलाल तुलाधर, धनगढी
३४. ज्योति शाक्य, धरान
३५. संघरत्न शाक्य, बराहमेह
३६. चन्द्रज्योति शाक्य, चैनपुर
३७. राज शाक्य, कालिम्पोड

त्रिविधि बोधिसत्त्व

१. प्रज्ञाअधिक-यसप्रकारकारको बोधिसत्त्वलाई श्रद्धा अल्प, वीर्य मध्यम हुन्छ ।
२. श्रद्धा अधिक-यसप्रकारको बोधिसत्त्वलाई वीर्य अल्प, प्रज्ञा मध्यम हुन्छ ।
३. वीर्य अधिक-यस प्रकारको बोधिसत्त्वलाई प्रज्ञा अल्प, श्रद्धा मध्यम हुन्छ ।

त्रिरत्नया दर्शन —इन्द्रनारायण मानन्द्धर, ताहाचः

बुद्ध, धर्म व संघ स्वांगु रत्नयात हे त्रिरत्न धाइ।
बुद्ध, धर्म व संघयागु शरण वने धक्काः शील प्रार्थनायाय्
धायगु हे त्रिरत्नया शरण्य वने धक्काः प्रार्थना यायगु खः।
त्रिरत्नयागु वन्दना नं बुद्ध, धर्म व संघयागु वन्दना
यायगु खः। थथे हे झीसं न्यनाचया। थवहे झीसं व्वना-
चया। थथे हे झीसं थुइकाचया।

बुद्धया जीवनय् जूगु घटना मध्ये राहुलनायागु
घटना नं थ्व सम्बन्धय् लुम्बेके बह जू। राजकुमार
सिद्धार्थ गौतम सत्यया आधारय् च्छनाच्चंगु शान्तिया
ज्ञान लायगु निति राजदरबार व राजपरिवारया नापं
नकतिनि बूम्ह थः काय् राहुलयात नं तोताः गृहस्थ-
जीवनयागु भोग विलास, ऐस आराम, सुख आनन्द, माया
मोह कुक्क त्याग यानाः प्रद्रजित जुयावंगुलि राहुल थः
बौयागु ख्वाः तक हे अबलय् मखांगु खः। मचाबलय्
राहुल थः बौयागु बारय् सिह थें ज्याःम्ह, बांलाःम्ह,
तःधीम्ह आदि कथं अंग प्रत्यङ्गयागु बयान थःमामं
कनातःगु शब्दया आधारं मचाम्ह राहुल थःम्हस्यां सःथे
फुथे मनय् चित्र च्चयाः बौयागु दर्शन यानाच्चन।
सिद्धार्थ गौतम बुद्धत्व प्राप्तयाःगु छुं दै लिपा वस्पोल
भगवान् बुद्ध कपिलवस्तु बिज्याःबलय् राहुलयात थःमामं
छिमि बौ वहे खः अंश काः हुं धक्काः महसीका व्यूबलय्
तिनि राहुल थः बौयागु ख्वाः व ह्ययागुः दर्शन यात।

राहुल नं प्रद्रजित जुयाः अले बौयाके अंशकयाः शील,
समाधि व प्रज्ञां युक्त जुयाः सत्य खनेवंतिनि थः बौयात
यथार्थ रूपं धायें दर्शन याद्यदत।

हानं महाप्रजापति गौतमीयागु छां खौ नं थुगु
प्रसंगय् लुम्बसे बः। राजकुमार गौतम बूगु न्हय-हु दुकु-हु
मां मायादेवी मन्त। अले मायादेवीया केहे महाप्रजा-
पति थःगु दुरु त्वंकाः राजकुमार सिद्धार्थ गौतमयात
ब्बलकल। उक्ति महाप्रजापति गौतमिं भगवान् बुद्धयागु
धर्म ग्रहण यानाः शील, समाधि व प्रज्ञांयुक्त जुयाः
धर्मया दर्शन द्वयं बुद्धयात विनितयात— 'जि छःपित दुरु
त्वंकाम्ह मां खः तर धर्मयागु अमृतरस त्वंकूम्ह छःपित
जिमि बौ खः।'

अले हानं भगवान् बुद्धं आज्ञा जुया बिज्याःगु
लुम्बसे वल "सुतां चतुरश्चार्थं सत्ययात प्रज्ञां खंकी वं जितः
धायें खनी" थुगु उपदेशं त्रिरत्नयागु यथार्थ दर्शन पिने
साकार खंकेगुयात जक धाःगु मखु, दुने निराकारगु
स्वभाव धर्मयात खंकेगु धाःगु खः। थथे बिचाः यायां
त्रिरत्नयागु दर्शन धाःगु बुद्धया रूपय् भगवान् बुद्धयागु
मूर्ति, धर्मया रूपय् भगवान् बुद्धं कनाबिज्याःगु धर्म त्वनाः
व थुइकाः संघया रूपय् भिक्षुपिनिगु पुत्रःया दर्शन यायगु
धाःगु जक खइ मखु। थथे नं मती वल।

भगवान् बुद्धया जन्म, बुद्धत्व लानाबिज्याःगु,
धर्मचक्र प्रवर्तन यानाबिज्याःगु व महापरिनिर्वाण जुया
बिज्याःगु बारय् क्वथीक बिचाः यायबलय् नं वस्पोल तुजुया
कुलय् राजकुमार जुयाः जन्म जूबलय् नं राजदरबार-
या दुने मखु लुम्बिनि बनय् सिमाकवय्, प्रकृतिया मुलय्,
खुल्ला आकाशयात पना मतःथाय् जन्म जुल। बुद्धत्व
प्राप्त यानाबिज्याःबलय् नं छुं मन्दिर वा गुफाय्
दुने च्चनाः मखु बौधिवृक्ष सिमाया कवय्, प्रकृतिया मुलय्
खुल्ला आकाशयात पनामतःथाय् च्चनाः प्राप्त याना

बिज्यात । हानं धर्मचक्र-प्रवर्तनं न कोथाय् दुने, मन्दिरय्
दुने वा गुफाय् दुने च्वनाः मखु, अ॒षिपतन सृगदावनया
सिमाक्षय् प्रकृतिया मुलय्, खुल्ला आकाशयात पनामतः
थाय् च्वनाः न्हापांयागु उपदेश यानाबिज्याःगु खः । अले
महापरिनिर्वाण जुयाबिज्याःबलय् नं विहारया
दुने च्वनाः मखु, कुशीनगरय् निमासिमाक्षय् प्रकृतिया
मुलय् खुल्ला आकाशयात पनामतःथाय् च्वनाः
महापरिनिर्वाण जुयाबिज्यात । थृकि न बुद्ध है, न वस्-
पोलया धर्म है, न वस्पोलया उपदेश है, न वस्पोलं
मुक्ति प्राप्त यायगु धकाः केना बिज्याःगु लैं है प्यंगः
अंगःया दुनेयागु लागी जक मखु व ला सकल सत्व
प्राणिपिनि लागी खः धैंगु सिद्ध जूवः ।

बुद्धधर्मयागु उपदेश सुयातं न्हायपनय् स्वां
पुयातःगु गुप्तगु मन्त्र मखु । पिनेयागु बारय् लोभ,
द्वैष व मोह युक्तगु ज्या मेपिसं सीकी, खंकी, धकाः
सत्यतायात लोपुइगु सुचुकेगुली जक गोप्य दइ । बुद्ध
धर्मय् गोप्य धैंगु छुं है मदु । बुद्ध-धर्म धैंगु है थःगु दुने
निरीक्षण यानाः अनुभवं प्रज्ञा पुष्ट यानाः लोभ, द्वैष,
मोहया कारणं दैंगु लेक्ष व तृष्णाया हा तकं लेहँ थनीगु
कथं मनूत्यगु नुगलय् पिनाथकूगु धर्म जूगुलि थुकी
गोप्य धैंगु छुं है मदुगु खः । सकस्यां लागी खुल्ला याना
तःगु व अध्ययन यानाः फुक्कस्यां क्वथीक बिचाः याना
स्वय् योग्यगु धर्म खः ।

बुद्ध-धर्म धारणाया नापनापं है प्रज्ञा पुष्ट याना
यंकेमाःगु अले खंकेमाःगु अनित्य, दुःख व अनात्म
धर्म खः । वस्पोल भगवान् बुद्धं छू छू छू तक खैया
आदि व अनि खंकाः संसार एकं अनित्य धैंगु खैयात
क्याः ४५ वर्ष तक अनि यताया बारय् आज्ञा जुया
बिज्यात । महापरिनिर्वाण जुइन्हा नं वस्पोलं अ ज्ञा
जुयाबिज्यात, “थव संसार फुक्क अनित्य खः अप्रमादी

जुयाः ज्ञानं थुइकि” ख मं खः धायें बुद्ध मनूया शरीर
मखु व स्वयं ज्ञान है जक खः । व ज्ञान नं अनित्यता-
यागु ज्ञान खः । थव अनित्यताया ज्ञान है वस्पोल
भगवान् बुद्धं लुइका बिज्याःगु खः । थुइका तुं बना
बिज्याःगु खः । अले अन्त्य वेलाय् नं कनाबिज्याना
थक्गु खः । थव है बुद्धयागु परमार्थ गुण खः थवयागु
दर्शन है बुद्धयागु दर्शन खः ।

अथे तुं वस्पोल भगवान् बुद्धं कनाबिज्याःगु
वयनाबिज्याःगु नुगलं नुगलय् नासो तयाथका बिज्याःगु
धर्म चतुरआर्य सत्य है खः । चतुरआर्य सत्य धैंगु है संसारय्
दको फुक्क अनित्य जूगुलि दुःख सत्य दुखया कारण
तृष्णा है दुःख समुदय सत्य, दुःख मुक्तगु अवस्था है
दुःख निरोध सत्य व दुःख मुक्त जुइ फैंगु लैं दुःख
निरोधगमिनी प्रतिपदा सत्य खः । थव प्यता सत्यय्
छुं छगु नं तनेगु थाय् मदु, न छुं छकूचा लिकायगु
है दु । अनित्यताया ज्ञान विनायागु दुःख
शारीरिक दुःख, मानसिक दुःख, मत्यु जुइमाःगु दुःख,
मयःपिनाप ह्वनेमागु दुःख, यःपिनाप बायाच्चने माःगु
दुःख खः । तर अनित्यताया ज्ञानं युक्त जुयाः खनीगु
दुःख चव्य धैंगु दुःखया नापनापं शारीरिक मानसिक
सुख आनन्द, जन्म जुइमाः, गु यःपिनाप च्वनाच्चवनीगु
थम्हं धाःधाःये जुयाच्चवंगु फुकं नं दुःख है खनी । थगु
कथं खनीगु दुःखयानाः जि जिगु धैंगु अहंभावना
मदयावनो । उकि थवहे अनित्य व अनात्मया दथुइ
च्चवंगु दुःखयात अनुभवं खकेगु है धर्मयागु दर्शन खः ।

अथे तुं वस्पोल भगवान् बुद्धं कनाबिज्याःगु
वयनाबिज्याःगु नुगलं नुगलय् नासो तयाथका
बिज्याःगु धर्म चतुरआर्य सत्य है खः । चतुरआर्य सत्य
धैंगु है संसारय् दको फुक्क अनित्य जूगुलि दुःख सत्य,
दुःखया कारण तृष्णा है दुःख समुदय सत्य, दुःख मुक्तगु
अवस्था है दुःख निरोध सत्य व दुःख मुक्तजुइ फैंगु लैं

दुःख निरोधगमिनो प्रतिपदासत्य खः । श्व पृथा सत्य छुं छगु न तलेगु थाय् मदु, न छुं छकूवा लिकायगु हे हु । अनित्यताथा ज्ञान दिनायगु दुःख शारीरिक दुःख, मानसिक दुःख, मृत्यु जुइमाःगु दुःख, मय पिनाप वहनेमाःगु दुःख, यःपिनाप बायच्चवने माःगु दुःख खः । तर अनित्यताथा ज्ञानं युक्त जुयाः खनीगु दुःख चक्र धैगु दुःखया नापनापं शारीरिक मानसिक युख आनन्द, जन्म जुइमाःगु यःपिनाप चक्रनाच्चनीगु थम्हं धाः धाःथे जुयाच्चंगु फुकं नं दुःख हे खनी । थुगु कथं खनीगु दुःखयानाः जि जिगु धैगु अहंभाव नं मदयावनी । उकि अथे अनित्य व अनात्मया दथुइ चक्रगु दुःखयात अनुभवं खेगु हे धर्मयागु दर्शन खः ।

हानं वस्पोल भगवानं दय्काथकाविज्याःगु ध्यहु, न्य ह्य, ज्ञिह्व वा नीह्य मिक्षुपिति पुचःया संघ नं अहंभाव मदय्के नागू लागी हे खय्माः । छह्य सियागु जक अधिपतिवय् धर्म लःलहाना थकूसा जि जिगु धैगु दयः अहंभाव निश्चय नं दइ । मिक्षु संघ पुचःयात लःलहानाथकूगुलि जि जिगु धयागु भाव तनावनी । संघया सदस्य मध्य छम्हसिगु जक विचाः पाः गुली रह्याम्हसिगु विचारं निर्णय याःगुयात जिमिगु निर्णय धाः वने फइ मखु । संघयागु निर्णय धाः वने माली । उकि छम्हसिगु दबावं याइगु निर्णययात दस्पोल भगवान् बुद्ध्या मंसाय कथं संघयागु निर्णय धाय् नं त्वइ मखु । संघ धैगु मालेत छम्ह थीथी यायां स्वस्वं विनययात धर्मया विविधकार्यं कथं प्यम्ह त्याघ्य, ज्ञिह्व वा नीम्ह अलग जुयाः पिहाँ वनेवं अन सुंहे ल्यनी मखुत, संघ धैगु नं दै मखुत । अथे हे जि जिगु धैगु दयां चक्रंगु आत्मभावयात मामां वनेबल्य लुहे लूसां अनात्म धैगु ज्ञान लुह, आत्मा लुइके फइ मखु । श्व कथं स्वय बल्य आत्मा धैगु भाव जक खः उकीयागु

यथार्थं ज्ञान हे अनात्म खः । श्वयात हानं थौकन्त्य यागु उपमां नं स्पष्ट या:वने फु । छम्ह सिकःमि याकःचां दय्कूगु मेचयात जि दय्कागु जिगु धाःवने फु । तर तः धंगु प्याकट्री यक्ष मनूपावें ज्या जुयाः दय्केगु मेचयात न्हापा थे जि दय्कागु जिगु धाय् फै मखुत । प्याकट्रीं दय्कूगु प्याकट्रीं याःगु धाः वने माली । थुकि नं सीतु वसपोल भगवान् बुद्धं अहंभाव मदय्केगु चि या रूपय छम्हसिगु जक अधिपतित्वय् धर्म लःमल्हासे भिक्षुसंघयात लःलहानाथकाविज्याःगु खः । उकि संघय अहंभाव भाव दय्के हे मज्य । अहंभाव मदुगुयात दर्शन यायगु हे संघयागु दर्शन खः ।

थुकथं संक्षिप्तं बुद्धं धर्म व संघयागु गुण लुमंकाः अनित्य दुःख अनात्मयागु दशन यायगु हे विरतनयागु दर्शन यायगु सिद्ध जू वः ।

धस्वाःगु कीर्थे

— भिक्षु सम्बक्ज्योति

जासाः कैसाः मेर्पि माःवने मते खंला पासा,
भौतिक सम्पत्ति क्षणिक खः थौया धाःसा ।
कर्म भिके यःसा शीलं भिह्व त्वायच्छुं पासा,
मालास्वःसा ज्ञां बीह्व आर्यसंघ खनी पासा ।

अलोभ, अद्वय, अमोह खुसी लुकुंबीके फुसा,
शीलं पूर्ण जूसा न्ह्यावलें सुख जुह पासा ।
भवचक्र्य हितुहिलाः वने माली मखु पासा,
जन्म मरण छुतय जुइगु लै छ खनी पासा ।
नरजन्म भाग्य मालेगु थौं खः पासा,
पुण्यभूमी जन्मकयागु सार ज्वी पासा ।
मनया खापा ती सःसा मेगु छुं स्वाः पासा,
धस्वाःगु की थे सुनानं सके फइ मखु पक्का ।

थूपः थुबः थूरः स्तूपः चैत्य -भिक्षु सुदर्शन

थूब व अतीत बुद्धपिण्डिगु स्मृति

गौतम बुद्धयागु स्तूप जक मखु, अतीत बुद्धपिण्डिगु स्तूपया खेन वाड्मयय् व पुरातात्त्विक रूपय् खनेदु। मजिस्म निकायय् काशयप बुद्धयागु स्तूपया उल्लेख जुयाच्चंगु दु। मौर्यजुजु देवतापिण्डियःम्ह अशोकं स्वनातःगु निगिलहवाय् दुगु ल्वहैथामं नं 'कोनाकमन' बुद्धयागु 'थुब' यात न्हायना च्चंगु दु। थुगु ल्वहैत्त निगिलहवा धया थाय् तःधंगु पुखूसिथय् गामय् च्चंगु थुम्कोस वारवाः दला च्चंगु तर बैय् स्वतुतेये बेकोयक् दनाच्चंगु दु। लिककसं मेगु ल्वहैथाम्या तहाकःगु कू गोतुला च्चंगु दु। श्री ५ या सरकारं थुले पाले छुं हे वास्ता मयाः, यःम्हसिया यथे। उगु अमूल्य पुरातात्त्विक सम्पत्तिस छुं आखः कीगु वा धवःधी सालेगु अथवा सल गय्ये ल्वहैथाम्या र्याकय् गय्गु याय् छि। याना नं च्चंगु दु। छगलं गोतुला च्चंगु थुगु थामय् लिपालिपा कियातःगु आखः दुसां वात्वाः बेकोयक् धस्वानाच्चंगु अशोकया अभिलेख दुगु ल्वहैथामय् धाइ च्चय् याउँक मछिताः मेमेगु छुं किया: वा च्चया तःगु खने मदु। उखे गोतुला च्चंगु ल्वहैथामय् धाइ २१।७।२०।३६ कुन्हु वनावलय् प्यङ्गवः आखः व महर्त्वा कियातःगु खना। थुंव नितार्जि आखःया प्यङ्गवः

आखःइवः व बछि धस्वानाच्चंगु मेतार्जि हे आखःया अर्थात् "देवानपियेन पियदसिन लाजां" (जुजुं) किका वंगु अभिलेखया अर्थ छाचायगु व व्याखया यायगु थन सम्भव मदु। श्री ५ या सरकारं अर्थे 'वांछवया तय्ये वास्ता मयासे तयातःसां प्यङ्गवः आखः इवःया स्वङ्गवः आखः इवलय् ल्यने न्हाने आखः स्वंक व सी मदयक नोकसान जूसां निझङ्गःगु इवःया आखः छगः हे मस्यगु धास्ये हे ल्यताया खें खः। वास्तवय थन 'थुबे' या प्रसंगय् ज्ञीत माःगु खेंझवः नं थव हे खः। निझङ्गःगु अभिलेखया इवलय् कियातःगु दु, "बुधस कोनाकमनस थुबे दुतिये बढिते।" बुधसया अर्थ बुद्धया, कोनाकमनसया अर्थ कोनाकमनया, थुबे स्तूप (यात) खः। "दुतियं बढिते" या अर्थ विद्वानपिण्डिगु विचार पाः। गुलिसिन थुक्यां अर्थ "थुबे" निकोगु बार जीर्णोद्धार यात वा निकोगु बार कथं दयकल धयागु कथं छाचायगु याइ। गुलिसिन (न्हापा दुगु कोनाकमन बुद्धया स्तूप) निगो पाय्गो यानाः हानं दयकल धकाः धाइ। यःगु थजु, अशोकं कोनाकमन बुद्धया पुण्यस्मारक "थुबे" प्रति नं थद्वातसे पुण्य याना विजयात थुकी पुरातत्त्वं हे प्रनाणित याःगु जुल। "अट्ठवीसति बुद्ध गाथा" कथं नीच्याम्ह बुद्धय् नीखुम्हम्ह बुद्ध कोणागमन बुद्ध खः। न्हापांपि स्वम्ह बुद्ध तण्हकर मेधंकर व शरणंकर बुद्ध तोताः दीपकर बुद्धनिसें ल्याः यानातःगु महावंशया उल्लेखकथं नीप्यम्ह बुद्धय् नीनिम्हम्ह बुद्ध कोणागमन बुद्ध खः। अट्ठवीसति बुद्धगाथा' व "महावंस" कथं गौतम बुद्धयां न्हावः कस्तप बुद्ध खः, थुम्ह हे पालि वाड्मयया कोणागमन बुद्ध थुगु अभिलेखय् कोनाकमन जूगु खः गथे "थुप" या "थुब" जुल, "कोणागमनया" "कोनाकमन" जुल।

थुकथं पुलांगु वाड्मयं व पुरातात्त्विक कथं

प्रमाणित जुल; गौतम बुद्धसिवय् न्हापायार्पि अतीत
बुद्धपिनिगु स्तूप दयकाः नं अशोकया ई सिवय् न्हृवः
पुजा सम्मान याय् धुंकूगु जुल । थुर्पि स्तूप “थुब”
त्वाक्क पाय्छिक गुलि पुलांगु जुइ धयागु बारय् धाइ
विचाः हे याय् मानि । पाति व संस्कृत वाङ्मयया
धर्मभावां धाय् धाःसा छम्ह बुद्धं लिपा मेम्ह बुद्ध
उत्पन्न ज्याबिज्ञाय् न्हृवः दयुइ ‘शून्यकल्प’ दयमाः ।
अथवा ध्वयात थथे धायमाः छम्ह बुद्धयागु शासन
(धर्मया छुं खि) दत्तले मेम्ह बुद्ध उत्पन्न ज्याबिज्ञाइ
मखु । थुगु मिखां स्वयाः धाय्बलय् थथे धाय्माल
गौतम बुद्ध न्हापायार्पि बुद्धपिनिगुवारय् उपदेश बिया-
बिज्ञात । थुकीया प्रभावं गौतम बुद्धयागु अस्त्वधातु
तयाः थूप दय्कूबे अतीत बुद्धपि लुमकाः नं अशोकया
ई सिवय् न्हृवः थूप दय्केगु यात । अले अशोकं गौतम
बुद्धयागु अस्त्वधातु तयाः यवव थुब (स्तूप) दय्कूगु
ज्या इवलय् कोनाकमन बुद्धयागु थूपय् नं ‘दुतियं बढिते’
कथं श्रद्धा तल ।

छहु बुद्धं लिपा मेम्ह बुद्धया ई सःबसः द्वः
बडः अन्तर जक पागु गनं ख्वे मदु । कपिलवस्तु
स्वेसे निसेया छ्येन छुं थुजाःगु घटना न्हृथना तःगु
मदु । सिद्धार्थ कुमारं २६ दं जीवन हनाबिज्ञाःगु
कपिल वस्तुस नं गनं थूप थुब आदिया च्वःबच्वः खं
मदु । अथे धकाः अवलय्या अनया धर्मया चालाबालया
च्वःबच्वः खं हे भवःगु नं मखु । अंगुतर निकायया
भरण्डसूत्र कथं गौतम बुद्धं धर्म खें कना बिज्ञाःबलय्
‘आः धाःसा मखुगु हे धर्म खें वल, थुर्पि शाक्यतय्त आः
जि न्हृगु धाःसां जी मखुत’ धकाः थःगु छयंगु लासा
व लःथल ज्वनाः कपिलवस्तु’ पिहाँ वंम्ह छम्ह त्यागी

खने दु । व कपिलवस्तुया धर्मेगुरुया उत्तराधिकारी
ज्याः भरण्डकालामय् च्वच्वःह खः । थुकि धा:
कोनाकमन बुद्ध लुमका बीगु उगु थूप बुद्ध सिवय् न्हापां
निसे स्वानावयाच्वंगु त्वाःपदयक स्वानाच्वंगु शर्मया
प्रमाणया दसु मखु, बरु गौतम बुद्धं आज्ञा ज्याबिज्ञाःग
अतीत बुद्धपिनिगु स्मृति कथं न्हापाया बुद्धपिनिगु
लुमतिया गौतम बुद्धं लिपा दय्कूगु थूप खः पुरातात्विक
कथं खुगूगु ईस्मी शताब्दी न्हृवः या थूप मलूतले थथे
पत्याः याय्बलय् अवैज्ञानिक खे जुइ मखुये जि ताया ।
बौद्ध “थूप” अशोकया इलय् “थुब” जुल ।
अशोकं दयके ब्यूगु “थुब” मध्यय् सांचीया स्तूप दक-
सिवय् बांलाःगु ऐतिहासिक दसु खः छाय्धाःसा अनया
उत्खननय् अशोकया इलय् धर्मदूत ज्याबिज्ञाःपि
स्थविरपिनिगु नां लुयावःगु दु । ख्यत ला वास्तुकला
कथं अलकार व सौन्दर्य दुगु अभराबती स्तूपयात व
स्तूपयात प्राचीन नं स्तूप कथ भरहूतया त्याः खाय्गु
या । तर अथेन थुर्पि स्तूपया वास्तुकलां पुलांगु कथंया
सरल स्तूप वास्तुकला मक्यं ।

थूर व चैत्य

आः बिचाःयाय् स्वनिगलय् दुगु थूर व महाचैत्य
विषयय् छुं खे छाय्धाःसा सुखेत आदि थासय् दुगु थूर
वा महाचैत्य बारय् बिचाःयाय् ताः थथे तयार जुइ
मफुनि । स्वनिगःया थूर वा महाचैत्य मध्यय् नं यलया
प्यगः थूर बारय् न्हापां बिचाःयाय् वह जू । च्व
विषयय् बिचाःयाय् न्हृवः हे प्यंगः थूर व महाचैत्यय्
लिपा लिपा अद्वां बिज्ञाइपि ध्यानो बुद्धपि त्वम्हे मज्यू ।
थूर व महाचैत्य आदिस थोकन्हृय खने दुगु चैत्य, त्वयो-
दश भुवन, छगः, हरमिका आदि नं लिपाया अद्वापूजा
खः । कर्केट्रिक्यागु स्वयम्भूया चित्र, [राइट्यागु
थूरया किपाः व सांची व थूपाराम चैत्यादि शैली
स्वयं थुगु खे छलंज्जं थुइ । अजंतादि गुफा दुने किया

तःगु ज्यानातःगु ल्वंहया स्तूप व चैत्यं धाः तथोदश
भवन, छत्राधार, अगलक, विष्णु व गजू आदि स्तूप
व चैत्यया वास्तुकला लिपाया विकास खः। थूर व स्वधर्म्भू
महाचैत्यया पुलांगु वास्तुकलां प्राचीन थूर व स्तूप
वास्तुकलायात् वयं। न्हूगु वास्तुकलां धाइ, थ्वया
पुलांगु अर्थात् न्हापां न्हापांगु वास्तुकला तोपुयाच्चवन।
मूल यःसिं दथुइ दझु छगु तथ्यं अर्थं नं झीत बिच्चाः
यायत् सूत्र ब्यू।

नेपाःया स्वनिगःया थूर वा महाचैत्यया अभिलेखं
धाइ झीत लिच्छवि युगं उखे यंका बी मफु। नेवाःया
अभिलेखया इतिहास हे लिच्छवि युगनिसे मुह जुया
च्वंगु दु, लिच्छवि युगयां न्हावःयागु अभिलेख आः
तकं लुइके मफुनि अथवा लुइके मफइगु कथ लहाना-
लिहना चवन अथवा लहानालिहना व्यय् धुंकल। वंशा-
दर्लीं धाइ, जयास्थिति मल्लया इलय् तकया वर्णन

दुगु सेसिल बेण्डालं सकुद्वं दिकया द्यूगु वंशावली व
लिपा च्यःगु वंशावली जक दु। उकिसं नेमुनिया उपसना
तोताः स्वधर्मया लैपु तोतूगुलि दुद्धमार्य् वंगुलि यक्षगुल
जुजुया सन्तान हे मडुगु धकाः वये हे बुद्ध-धर्म्य् अद्वा
तःह्य जुजु जुइवं थगु कुलधर्म तोतावंभू धकाः च्चया:
जुजुपित थ्यावकं शैवधर्म्य् जक थ्याकं यानाः कया तयगु
कथया चवसां च्चयातःगु वंशावली नं मडुगु मखु। उकि
प्यंगः थूरय् वंशावली बांलाक मधाइगु स्वाभाविक हे
जुल। द्यूगु स्थितिस थूरया इतिहास मालेत छगु हे जक
लिधंसा दु, गुगु इलय् थूरया चैत्यगर्भदर्शन यायगु
अवसर दइ। थूरया वास्तुकला शंली कथं अशोक लिसे
व अशोकया इया स्तूप (थुब्य) लिसे स्वापू दुगु खं
थुपि थूरय् दुने अस्थिधातु द्यय् हे माः धकाः धयाच्चवंगु
दु। (क्रमशः)

विडम्बना

-‘उषोति’ शाक्य, कालिम्पोंग

दुने मदुसां पिने ववया वयना
धर्मया दबुली
अभिनय जक न्हिथं याना
हे शास्ता !
गज्याःगु थ्व विडम्बना
च्वंच्वना थःत हे ध्यंलानाः !
भगवन् !
छ.पिनिगु प्रतिरूप तुगलय् मखु
व्यहलय् दिकाः
छ.पिसं धाःधाःथे यानाःमखु
धाय् जक सय्काः
परम्पराया विरोधी छ.पिन्त
छ.पिनि रीति थ्यथितइ हनाः

सुख सम्पत्ति त्यागी छ.पिन्त
धन द्रव्यया चैथ्य विहारय् थनाः
दायक व याचकपिनि दथुं दथुं
जात्रा छ.पिनिगु हे पिकया:
बौद्ध जुयागु दसि व्यया:
वनागु खः गनं पालि लह्ननाः
अन हे
लिफः स्वय् स्माक
चाहे मचाय्क
चवनीगु थः लिथ्यनाः
थव गोलाःगु लोकया चालय
च्वंच्वना थःत हे कुनाः
अजूचाः जि
हे जिनवर ! सुगत !
गज्याःगु थ्व विडम्बना !!

सम्पादकयात् पौ

सम्पादकजु,

नेपाला भिक्षुसंघया भिक्षुसम्मेलन जूँग १० ला
धयार्थे दत धायमाल । भिक्षु सम्मेलनं न्हयवः भिक्षु-
पिनिपाखें छुं ज्या खें जूँग खने मदु थें जुयाच्वंग,
निष्ठिकथें जुयाच्वंग दु । भिक्षुसम्मेलन जुइगुधासें-
निसें आला भिक्षुपिनिपाखें बांबांलाःगु सेसेलाःगु
ज्याखे ज्याः बुद्धशासन उन्नति जुयाः जाहाँ थिना
वइगु जूँल धकाः जिपि गुलि गुलि हर्ष गद्गद् जुया
च्वनागु खः तर भिक्षुसम्मेलनं लिपा १० लायागु
समय फुना वने धुँकाः आःतक नं छुं ठोसपूर्ण
अभिवृद्धिया ज्या ज्या वःगु खने मदुबले छखें जिपि
निराश थें जुइ मालाच्वंसा भेखें जिमित अपशोच
नं जुयाच्वन । उकिं थन छगू निगू मनय दयगु
खें प्वंकाः पूज्य अध्यक्ष महास्थविरयात विनश्र निवेदन
याय त्यना । भिक्षुसम्मेलनं लिपा अखिल नेपाल भिक्षु
महासंघया अध्यक्ष वस्पोल पूज्य महानायक आचार्य
डा. अमृतानन्द महास्थविर ज्याबिज्याःगु ज्याः वस्पो-
लया पाखें भिक्षुसंघ छधी छपाँय जुइक संगठित
रूपय तयाः ज्या कथाबिज्याइ धयागु जिमिसं आशाया
स्वप्न खनाच्वनागु खः छायधाःसा न्हापा भिक्षु
संघया अध्यक्ष पूज्य संघमहानायक ज्याबिज्याःगु वस्पोल
छहु प्रियभाषी स्वज्ञाहु उकिसं वयोवृद्ध नं ज्याः थैं
कन्हयापि नवयुवक भिक्षुपित्त उलि कःधानाः बस्य
तयाः ज्या यानाबिज्याय मकुर्गुलि गुलि उन्नति जुइ

माःगु खः भजुल, आः खुनु हिकमत दुह्य प्रभावशाली
व्यक्तिःवं सम्पन्नह्य विश्वविख्यात महास्थविर भन्ते
नं नेपाला थेरवाद बुद्धशासनयागु गतिविधिइ छगू
न्हगू ग्रायाम तनाः शासनया ज्या-खें थौंयासिब्य अप्वः
उन्नति जुइगु सम्भावना खनाच्वनागु खः । तर फुक
आः तक

बुद्ध-शासन चिरस्थायी यायत थौंयागु नेपाला
निर्ति मुख्य माःगु परियतिया अध्ययन यायगु खः थैं च्वं ।
उगु छगू हे थौं तक छुं प्रगति व विकास याय फुगु
मञ्जुनि । जिगु बिचारय ला दक्षिब्य न्हापां ध्यान तय
माःगु थ्व छगूखे नि थैं च्वं । अनं लिपा भिक्षुसंघयात
छुगुकथं सुव्यवस्थित व सुसंगठित याय मालीगु खः उकी
नि ध्यानाकर्षण जुइमाः थैं ताः । न्हापां संगठन ब्वानु
मजूतले मेमेगु ज्या सामागी रूपय मिलय चलय ज्याः
छगू हे लक्ष्य छगू हे राय छगू हे उद्देश्य तयाः यायगु
धयागु अःपु मजू । संघसामगी ब्वानुसा तिनि न्हयाथि
जाःगु ज्या नं सफलता पूर्वक सम्पन्न यानायके कड ला
धैं थैं मती वं । खन्तु धारणा व बिचार धयागु छम्हसि-
यार्थे मेम्हसिया उथैं ला अवश्यं जुइ मखु । अनं हानं
वर्तमान अवस्थाय संघदान जूइ धुँकूगु बिहार नं पूर्ण
रूपं सुरक्षा यायगु ज्या भिक्षु महासंघपाखें जुइ माला
च्वंगु दुथैं ताः । मखु धयागु जूसा थुकी नं अनेक बिज्ञ
बाधात छसीकथं न्हयःने च्वं वय फुथैं च्वं । युजाःगु हे
मुख्य मुख्यगु ज्याखें त समस्यात न्हापां समाधान याय
माःगु गुलिखे गुलिखे दया नं उखे पाखे दृष्टि मवैसे
निवित निवित खैं थैं जागुली नि दृष्टि वनाच्वंये जाःगु
वातावरण खने दयाच्वंगु अनागत शासनया लागी भति
कर्चिगः पीथैं जकं ज्या च्वन ला !

नेपालायापि जनतात थेरवाद बुद्ध-शासन लिसें उमि
दुग्ययक ग्रसुलाक्षक परिचय दय धुँकूपि मखु । इमिगु

दृष्टी मिजं पक्षय् भिक्षुपि मिसा पक्षय् अनगारिकापि
छगू हे थें चवगु भावना दु । थुपि निगू पक्षय् न्हागु जूसां
थवथवय् हे थमि छु ज्याच्चवन, त्यागीपि हे मिलयमजू;
इमिसं मेपिन्त छु शिक्षा बी धयागु मनूतय् धारणा
ज्याच्चवन ।

भिक्षुपि अनगारिकापिलिसे बुत्तु बुलाच्चवपिसं हे
ला थव भावना तंके मफु धा.सा छु हे सम्पर्क मदुपिनिगु
निर्निला धायगु हे छु दु ! उंकि भिक्षु सहासंघाखें छको-
लं शं फास्पदगु ज्या-खैंय् नि लह : तयाः उकीयात नि कुत्त
कुलेगु स्वयोः न्हापां मजि मगा:गु ज्या नि यानाः जनु
भावनायात नि थातय् लाके मा:गु आवश्यकता दुथें
ताः । जनसमूहया संघप्रति आस्था व विश्वास व्वा-
तुया वने धुकाः अले तिनि शासनयात मर्छिगु छु
मेमेगु ज्या-खैंत दुसा उकीयात निखलःसिगु स्वेच्छानुसार
गथे याय् माली छु याय् माली खवाःखवाः चूलाकाःविचार
विमर्शद्वारा परिवर्तन हय् मा:सा हयग्, संबर्द्धन याय्
मा:सा संबर्द्धन यायगु अदि ज्या-खैंत याना यके-
बलय् सुयोंत छु अक्षेप व आधातया महसूस जुइ मताः ।
अथे मखुत धा:सा शीतयुद्धयें जुयाः परस्परय् संगठित
ज़ूइगु ला छखे हे ति, झं जक भूबाःगु र्वाधू हे तय् मफ-
यक वाया वं थे जा:गु परिस्थिति न्ह् यःने चबं वय् चं लिपा
थ्यकंयात हानि जक जू बनी ला धयागु भय मनय् लुया
वया च्चवनीगु तके हे फुगु मखुत ।

थुकथं जि� स्वयबलय् भिक्षुसंघ न्हापां याय् मा:गु
वति महत्वपूर्णगु ज्या कले कले दुथें ताः । मूल कथं
याय् मा:गु ज्या छखें छखें अपाय् सकं तःधं मजूगु ज्या नि
खनाच्चवन ला धयाथें चव ।

भिक्षुसंघं याय् मानिगु मुख्य मुख्यगु मा:मा:गु
ज्या नि यानावधनाः मनूतय् आकषण बीगु जूल धा.सा

भिक्षु सम्मेलनं लिपा आपालं बांबांलाःगु ज्याजूल, याते
खः धकाः लयतायके धुकाः थःपिन्तःगु मिखाय् मयःगु
भल्वःगु मुधारया ज्या बुलुहु यानाहयाविज्यात धाःसा
सघया खं मन्यं मयः धाइर्पि दह मखु थे ताः ।

सम्मेलन लिपा दकलय् न्हापां भिक्षु व अन-
गरिकापिनिगु विहार सम्बन्धया नि उगु खैं विहाँ वःगु
गथे थे छु थे चवंगु ज्या जुल । थव दुनेयागु समस्या पिने
छाय् हो हल्ला भवय्यानाःयाय् मा:गु दु धयाथें न ज्यु
च्चवन ।

उलि मछिधेबा फुकाः विदेशया विद्रान् विद्रान्विं
महास्थविरपि निमन्द्वया यानाः भिक्षुसंघया गुगु अभूत
पूर्व सम्मेलन जुल थव ला खालि निखलःसिगु विहार
शब्द सम्बन्धय् कर्चिगया पुसा पीया निर्ति थे जक
जुल ला ?

जिगु थःगु क्षुद्र विचारय् ला अप्पायात चा माः,
चायात अप्पा माः अले तिनि छे बनय् जुइये परस्परय्
दाजु किजा तःकेहेपिके मिलय् चलय् जुयाः ज्या याना
वन धा:सा अन्य पक्षयार्पि सुनानं अवहेलना याकाच्चवने
माली मखु । त्यागोपिनि दान वःगु नसे मनसे बुरा बुरो
ज़ूइबलय् उसांय् मदंबलय् आखिरी अवस्थाय् दय्केत
धकाः निगःप्यगःयानाः मुका मुकाःतगु वस्तुत गृहस्थी-
पिनि लहाती लाके माली मखुगुधः छुकी वात माय्केय्
वात धाय्थें भिक्षुसंघया कोषय् मु वडगु, द्वां चवय्
च्चवनाः न्या बच्छि काय्गु तानुनाच्चवपिनि लहाती ला:
वनी मखुगु ला !

आःयागु गतिविधि व परिस्थिति अनुसार नेपा:
या थेर वाद शासनया गगु निगू पक्ष दु, तिगुलि पक्ष
त्यागीया रूपय् हे चवनाच्चवंगु दु, उगु पक्षय् पारस्परिक
सद्भावना व सहानुभूति, मैत्री व दयाया ध्यवहार

पिनेयापिन्त न महसूस ज़ुइकाबीगु आवश्यकथे ता: ।
 अले तिनि थथे छुं मस्युपिनि लः वंथाय् न्या वनीथे
 चनीर्पि, न्हायपं कोखं यंकल धाइबलय् न्हापां न्हायपं
 यिया मरवसे कोलिसे नि थुनां थुनां चुइक ब्बां वनीर्पि
 नेपाया जनतायाग् भिखाय् त्यागीपि भिलयचलय् जू ।
 इमित सुनानं छुं याय् मज्यू । माकःथे हे हुलललं
 हयककाः वय् य पि हाँ भुने थे भु वःग् यःपि धकाः मती
 तयाः काचाक गृहस्थीपिनिगु पाखे म्वाः मदुगु लांछना
 ज़ुइका च्वने माली मखु । त्यागीपिनिगु सम्पत्ति गृहस्थी-
 पिनिगु त्वाःतो ला वनी मखु ला छु थे !

थुकथंया निगू प्पंगू खें आनन्दभूमिपाखे
 निवेदन यानाहयागु जुल । द्वं क्षमा पवनाच्चना ।
 अध्यक्ष महास्थविर महानायक भन्तेन समस्या समा-
 धानया बांलागु बिचाः अवश्यं बिया बिज्याइ ताया
 च्चना लिसे थेरवाद बुद्धशासन सुधार पक्षय थःगु
 सुनिश्चित ग्वसाः न व्यक्त थाना बिज्याइ ला धकाः
 आज्ञावादी न जृयाच्चना ।

थेरवाद शासन उज्ज्वलया अभिलाखिणी
 उपासिका शीला
 गुइतः, यल ।

HOLY SONG

- Leslie U.S.A.

O, light of grace shining above/ lighting my dim shadowed way,
 O, light of grace my pain/ you have shown that God is love,

I'll give my life and love/ unto the one God of love,
 Though the clouds may come hiding his face,
 Hiding the smile of my God,
 Though clouds may come still he is there
 Shining brightly, God is love.

I'll give my life and my love/ unto the one God of love.
 Amid the storm tossed on the sea,
 Beacon at hope guiding me,
 Amid the storm shelter is near,
 Trust In Him, for God is love.

I'll give my life and my love/ unto the one God of love.
 All things decay, passing away,/ Only the light will remain;
 All things decay, still there is one/ True and Faithful God of love.

I'll give my life and my love/ unto the one God of love.

सम्पादकीय

पत्राचार र प्रत्युत्तर

चित्र नद्येश्वर कुरालाई मानिस कुनै न दुनै
प्रकारले व्यक्त गर्ने गर्दछ । त्यस्तै पत्रपत्रिकामा पत्रिका-
हरूको आफ्नो एकोहोरोपन पनि हुन सबैने भएको ले
पाठकहरू प्रतिक्रिया स्वरूप सम्पादकलाई पत्र पठाउने
गर्दछन् । त्यस्तै समाजका कुराहरूलाई लिएर पनि
समाधानको बाटो पहिल्याउन पत्रिकाहरूमा पत्र पठाउने
गर्दछन् । यस्ता पत्रहरू पत्रिकाहरूमा प्रकाशित पनि
हुन्छन् र कहिले कहिले जवाफ पनि प्राप्त हुने गर्दछ ।
यसरी पत्र पठाउनु र जवाफ दिनु समाजको लागि धेरै
लाभको कुरा हो । कुरीति र कुसंस्कार हटाउनु तथा
सुरीति र सुसंस्कारलाई बढावा दिनु सबैको कर्तव्य
हुन्छ । पत्रपत्रिका संचारको लोकमाध्यम हो । यसद्वारा
प्रचार प्रसार सबैले चाहन्छन् । यदा कदा पत्र पनि
पूर्वाधिक र उत्तर पनि पूर्वाधिक पौर्णिमा भएको पनि
पाइन्छ । यसो हुनु समाजमा विकृति ल्याउने हुन
जान्छ । यसले पत्र प्राप्त हुँदा सरोकार बालालेरिस
रागलाई छोडी सत्यतातर्फ झुकेर उत्तर दिने गर्नु र उत्तर
प्राप्त भएपछि सरोकारबालाले पनि रिस राग छोडी

सत्यतातिर झुकेर समाधान खोज्नु ज्यादै राज्ञो हुनेछ र
यो शान्तिको बाटो पनि हो । पत्र प्राप्त हुनु र पत्रको
जवाफ पाउनुमा बैरभावको दृष्टिले हेरिनुहोस । बैरले
बैरलाई मात्र बढाउँछ सिवाय बैरभाव शान्त हुनेदैन ।
यस कुरालाई मनन गर्नु भगवान् बुद्धको उपदेशलाई
मनन गरी पालन गर्नु हुनेछ भगवान् कुनै अत्युक्ति हुने
छैन । सर्वार्थसिद्ध बुद्ध हुनुमन्दा पहिले नै उनको
पितृकुल गणराज्य यिद्यो । गणराज्यमा सबैका बीच
विचारको आदान प्रदान हुन्छ । लोकसम्मतिलाई अग्रणी
स्थान दिइन्छ । यसैले त्यो संस्कारमा हुँको भगवान्
बुद्धले आफू बुद्ध भइसके पछि पनि बहुजन हिताय
बहुजन सुखायको सिद्धान्त प्रतिपादन गरी लोककल्याणको
लागि प्रवृत्त हुनुभयो । अतः पत्रिकाहरूमा आउने र
त्यहीं दिइने सबैल जवाफमा शान्तिप्रिय कुनै पनि व्यक्ति
पूर्वाधिक पौर्णिमा हुँदैन र पत्रोत्तर भनेको कुनै पनि कुराको
समाधानको बाटो हो भन्ने ठानी यसमा धेरै भन्दा धेरै
व्यक्तिहरू सहभागी हुने नै छ भन्ने आनन्दभूमि आशा
राखदछ ।

श्री शंख गतिविधि

वार्षिक महासभा सम्पन्न

काठमाडौं, २०४२ आश्विन २६

स्थानीय आनन्दकुटी विहारसमा आनन्दकुटी विहारगढी-को तेहाँ वार्षिक महासभा मुठीका अध्यक्षभिक्षु अश्वघोष महास्थविरको सभापतित्वसा सम्पन्न भयो । भिक्षु अश्वघोष-बाट पञ्चशील प्रदान भई शुरू भएको उक्त सभामा गुठीका सदस्य सचिव भिक्षु मैत्रीले गतवर्षको वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्दै रजिष्टर्ड अडिटर शीलबहादुर वज्राचार्यद्वारा अडिट भै पारित भएको १,५८,०२०।३१ को आय व्यय विवरण प्रस्तुत गर्नुमङ्गो । वहाँले आगामी वर्षको लाभि प्रस्तुत गर्नुभएको १,०५,३००।-को वार्षिक बजेट पनि सभाबाट पारित भरियो । आफ्नो सचिव कालमा भएको आघात्याको विज्ञाहण पेश गर्न बाकी रहेको मा यसका भूतपूर्व सचिव तीर्थनारायण मानन्धरले प्रस्तुत गरेको २०३६ देखि २०३६ सम्मको बासलात सहितको विवरण पनि सभाले छनुमोदन गन्यो ।

उक्त अवसरमा विहारगुठीका संस्थापक साहित्य चक्रवर्ती, विद्यावारिधि तथा त्रिपिटक विशारद शासन जोतक नेपाल महानायक अमृतानन्द महास्थविरले आनन्दकुटी विहार बनेको इतिहास बताउनुहुँदै उसबेला हजार थान ईंटको आठ रुपिया र एकजना ज्यामीको ज्याला रु. दुई रुपिया भएको कुरा बताउनुभयो । सार्थे अतिथिको रूपमा उपस्थित हुनुभएका भारतका भद्रन्त

आनन्द कौशल्यायन समक्ष आनन्दभूमिका प्रधान सम्पादक भिक्षु कुमार काश्यप र सम्पादक सुवर्ण शाक्यलाई परिचय गराउनुभयो ।

नेपालमा थेरवादी शासनको इतितासमा मुख्य भूमिकारहेका भारतका प्रकाण्ड विद्वान् भद्रन्त आनन्द कौशल्यायन उपस्थितरहेको त्यस सभामा भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरको नेपालमा थेरवादी शासन अनुरूप कुन प्रकारले काम गर्नु उचित होला भनी राख्नुभएको प्रश्नमा भद्रन्त कौशल्यायनले आपनो गम्भीर मन्तव्य व्यक्त गर्नुभयो । कौशल्यायनले भन्नुभयो कि धर्मप्रचार गर्नु जुनसुकै देशमा भएपनि गाहो कुरा हो । काम गर्दा बहुजन हितको ख्याल गर्नुपर्छ । अर्हत् भएकाहरूप्रति बुद्धले बहुजन हितको लागि काम गर्न जिस्मा दिनुभएको थियो । बुद्धले अरुलाई मात्र जिस्मेदारी बहन गर्न भन्नुभएन ताकि सो अनुसार आफूले पनि गर्नु भयो । सो अनुसार काम गर्दा पदलोखुपतबाट टाढा रहनुपर्छ र सुन चाँदीबाट टाढा रहनुपर्छ । परिश्रम र अनुभवको आधारमा कार्यभार बहन गर्नुपर्छ र उच्च स्थान दिनुपर्छ, हिजो कपाल खोरेकाले आजै श्रामणेर बनी ठूला हुनेतिर लाग्नु हुन्न ।

यस्तै वहाँले बताउनुभयो कि त्रिपिटक आध्यपन मात्र प्रचारका माध्यम हुन सक्दैन, यसको लागि नागर्जुन आदि जस्ताको अध्ययन र बैज्ञानिक ज्ञान पर्यन्तको आवश्यकता छ । उच्चतिको लागि आवश्यक अर्थ सरकारको धनद्वारा निर्वाहि गर्ने होइन दोषफद्वारा

निर्वाह हुनुपर्छ ।

अन्तमा वहाँले भिक्षु अमृतानन्दद्वारा आनन्द-कुटी विहारको ने उन्नति प्रगति र विशेष धर्मप्रचार भएको कुरामा सरहना गर्दै बढी मात्रामा पुस्तकहरू प्रकाशन गर्नु भएकोमा यस्तै धेरै काम गर्न सकोस् र भिक्षु अमृतानन्द विरकालसम्म जीवित रहोस् अन्ने शुभाशीर्वाद व्यक्त गर्नुहुँदै राङ्गो भाषण र कुराहरू राङ्गो कागजमा छापेर सकभर निशुल्क प्रदान गर्नुपर्छ भन्ने सत्त्वाह पनि दिनुभयो ।

थ्यसबेला गुठीका उपाध्यक्ष रत्नबहादुर वज्राचार्यले धन्यवाद ज्ञापन गर्नुहुँदै विहारगुठीको उद्देश्य अनुरूप सबैले सहयोग पुऱ्याउन सकेमा बुद्ध धर्मको लागि आड भर हुने कुरा बताउनुभयो । अन्तमा अबतु सबै मंगलका पाठ सहित चिया पानको आयोजना भई सभा विसर्जन गरियो ।

अन्तिम बैठक सम्पन्न

काठमाडौं, २०४२ आश्विन ३०

२५२६ ओं बुद्धजयन्ती समारोह समितिको अन्तिम बैठक समितिका अध्यक्ष भिक्षु कुमार काश्यपको सभापतित्वमा स्थानीय श्री ध: विहारमा सम्पन्न भयो । अब आउने सभामा २५३० ओं बुद्ध जयन्ती मनाउन समितिगठन हुनेछ । उक्त बैठकमा २५२६ ओं समारोहमा भएका कार्यगतिविधि सहित आयव्ययको विवरण प्रस्तुत गरियो । लेखापरीक्षक द्वारा लेखापरीक्षण भए अमुसार आम्दानी रु. ६६,६४६.२२ र खर्च रु. ५६,८६०। २५ भई रु. १२,७८५.१७ बाकी रहन आएको विवरणलाई सर्वसम्मतिबाट पारित गरियो ।

स्वागत समारोह

काठमाडौं, २०४२ आश्विन २३

भारतीय बौद्धसंघका संघनायक न१ वर्षीय डा० भिक्षु भद्रत आनन्द कौशल्यायन भारतको नागपुर-बाट गत विहिवार काठमाडौंमा आइपुग्नुभएको छ । १० दिने कार्यक्रममा आउनुभएका वहाँको सम्मानमा धर्मोदय सभाले स्थानीय बुद्ध विहारमा एक स्वागत समारोहको आयोजना गन्यो । सो अवसरमा प्रमुख अतिथिको रूपमा रहनुभएका कौशल्यायनले संस्कृतिको चर्चा गर्नुहुँदै शब्द प्रमाण, परम्परागत रीतिरिवाज, आदरणीय देशना धर्मग्रन्थको आधारमा मात्र होइन आपनै प्रत्यक्ष अनुभवद्वारा वास्तविक अस्तित्वबोध गर्नुपर्छ भन्नुभयो । यस्तै वहाँले चार वर्णको कुनै भेदभाव नराखी मानव समाजलाई उत्थान गर्नुपर्ने कुरा बताउनुहुँदै आचार्य शान्तिदेवको कथन सुखी हुने इच्छाले मानिस दुःखी हुन्छन् अतः अरुको सुखको लागि काम गर्दा ने सुखी हुन्छ भन्नुभयो ।

सभापतिको आसनबाट धर्मोदय सभाका सभापति महानायक अमृतानन्द महास्थविरले मन परिवर्तन भएपछि जीवन परिवर्तन हुने र अकुशल कर्मबाट टाढा रहन हितेषीहरूले एक श्रकारिता सम्झाउने गर्नुपर्छ भन्नुभयो ।

कुलधर्मस्तन तुलाधरले भद्रत कौशल्यायनको धर्मोदयसभा गठनमा महत्वपूर्ण देन भएको कुरा बताउनुभयो र सभाका सदस्य भक्तिदास श्रेष्ठले धन्यवाद ज्ञापन गर्नुहुँदै ठूला विद्वानहरूको धर्मवेशना सुनेर सच्चरित्र निर्माण गर्न टेबा मिल्ने कुरा बताउनुभयो । पञ्चशील प्रदानबाट शुरू भएको उक्त समारोहमा सभाका उपाध्यक्ष मणिहर्ष ज्योति कंसाकारले प्रमुख अतिथिलाई सभाको तर्फबाट बुद्धभूति उपहार अर्पण गर्नुभयो ।

बुद्धधर्मनिकूल विवाह

सुनसरी २०४२ आश्विन ६,

धरानका बीरेन्द्र लामाको विराटनगरकी सुश्री शशी पाखिनसंगको विवाह बौद्धचार्यविधि अनुसार स्थानीय मिखु मैत्रीद्वारा त्रिशरण, चच्चशील, बुद्धपूजा र परिवाणपाठ गराई विवाह सम्पन्न गराइयो। विवाह स्थलको चारंतिर बुद्धका महावाणीहरू अंकित कपडाहरू ले सजाइएको थियो र विवाहमा वरवधुले बुद्धद्वारा निर्देशित गृहविनय अनुसार सपथग्रहण र प्रतिज्ञा गरेका थिए।

भिक्षु अमृतानन्दबाट धर्मदेशना

ललितपुर २०४२ आश्विन १२,

प्रत्येक पूर्णिमाका दिन स्थानीय नागबहालमा हीराकाजि सुजिकारद्वारा आयोजित धर्मोपदेश गर्ने कार्यक्रममा आचार्य भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरले धर्मदेशना गर्दै भन्नुभयो—“बुद्ध भन्ने व्यक्ति ईश्वरको अवतार होइन किन्तु ऐतिहासिक महापुरुष हुनुहुन्छ। नेपालका शाक्यहरू पनि शाक्यमुनि बुद्धकै परम्पराबाट आएका हुनसक्छ। अतः असल बौद्ध भएर बस्नको लागि विरत्नको शरण लिई पञ्चशील पालन गर्ने प्रयास जीवनमा गर्नुपर्छ।” वहाँको धर्मदेशनाले श्रोतागण प्रभावित भएको खबर छ।

गुंलाभरि धार्मिक कार्यक्रम

सुनसरी २०४२ भाद्र ३०,

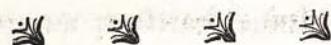
स्थानीय धरानको बुद्ध विहारमा गुंला अर्थात् आद्रमहीना भरि भगवान् बुद्धको उपासनादि कार्यक्रम सहित भव्य पूजा सम्पन्न गरियो। उक्त अवधिमा भिक्षु सुमनद्वारा उपासक उपस्थिकामा शीलप्रदान एवं ज्ञान-

माला भजन भएको सो कार्यक्रमको समाप्तिको अवसरमा धरान बजार परिक्रमा गरी प्रत्येक चैत्य पूजा गरिएको थियो। त्यसबेसा आयोजित एक समारोहमा लालबहादुर तुलाधरले गुंलाधर्मको प्राचीनता सहित जातीय समानता विषयमा आफ्नो मन्त्रव्य पोखुभएको थियो। कप्तान खड्गबहादुर भोक्तानको सभापतित्वमा भएको सो समारोहमा भिक्षु सुमन र ज्योति शाक्यद्वारा बुद्धधर्म र त्यसको व्यापकता सम्बन्धमा आ-आफ्नो विचार व्यक्त गर्नुभएको थियो।

बौद्धस्तोत्र पाठ गरी नगर परिक्रमा

काठमाडौं २०२४ आश्विन ६,

काठमाडौं उपत्यकाको परम्परागत सांस्कृतिक एवं धार्मिक विश्वास अनुसार इन्प्रैद्वजोत्थारका दिन काठमाडौंका प्राचीन मूल बाटोहरूमा रहेका देवदेवीका स्थानहरूमा भव्य परिक्रमा गरी स्तुतिपाठ गरिने गरिए आएको छ। सो दिन बाटो बाटोमा दियो बाली स्तोत्रपाठ गरी नगर परिक्रमा गरेमा मृतव्यक्तिको श्रात्मामा चिरशान्ति प्राप्ति हुने र निर्वाण प्राप्ति हुने विश्वास गरिन्छ। सोही अनुसार स्थानीय ३५ बाहाल स्थित मञ्जुश्रीनक महाविहार संरक्षण सुधात सतितिले सम्पूर्ण विहार परिवार भेला भई वर्ष भरिमा मृत्यु भएका आप्ना परिवारहरूको निर्वाण प्राप्तिको कामना गरी बौद्ध स्तोत्र पाठगरी पूया तीन घण्टाको बाटोमा शहर परिक्रमा गरेको छ।

येैःयाःपुन्हीया कार्यक्रम

येैः, यैःलाश्व पुन्ही-

थनया आनन्दकुटी विहारय् सदां थेैःयाः पुन्ही कुम्हू विशेष बौद्ध कार्यक्रम सम्पन्न जुल। सुथय्या ज्या-

इवः कर्त बुद्धपूजा जुयाःलि धर्मदेशना जूबलय् भिक्षु
अश्वघोष महास्थविरं भिविनाप सत्संगत याना ये भिगु
खें न्यनाः आचरण न याय् फुसा जक भि जुइ, प्रज्ञानं
दे अले थः वितिपिनि न्हाःने न तेज देणु खें न्ह्यथना
विज्यात ।

उकुन्हु हे बहनी ज्ञगु ज्यावलय् श्रामणोरपि
कौण्डन्य व मुनीन्द्रपिल परित्राण पाठ व धर्मदेशना याना
विज्यात । उकुन्हु भोजन दान सहित दान प्रदान न जुल ।

गणविहारय् कार्यक्रम

ये, अनलागा, त्रयोदशी-

गुला शुल जूगु पारु कुन्हुनिसे लछियंक थनया
गणविहारय् बुद्धपूजादिया कार्यक्रम सम्पन्न जुल । सकल
उपासक उपासकापि मुनाः बुद्धपूजा, विशरणानुगन, पचशील
अष्टशील व ध्यानभावना आदि जुयाः भिक्षु सुबोधानन्द
पाखें धर्मदेशना व परित्राण पाठ जुल ।

सफू विमोचन

ये, यैलागा, द्वितीया-

भू. पु. मन्त्री भुवनलाल प्रधानं च्छदोगु ऐति-
हासिक अनुसन्धानात्मक 'बुद्धधर्म र शाक्यहरू' नांगु
सफू त्रिभुवन विश्व विद्यालया भूतयूर्ब उपकुलपति
सूर्यबहादुर शाक्यया सभापतिश्वय् संघमहानापक भिक्षु
प्रज्ञानन्न महास्थविरया लहाति विमोचन जुल । युकुन्हुया
मूरगहाँ केशरबहादुर केसी शाक्य जातिया बारम् थःगु
अनुसन्धानवा इवलय् शाक्य जातिया देनया खें म्हृथेसे
सँदेया न्हापांम्ह जुजु शाक्य खः धैदिल । भिक्षु सुदर्शनं

शाक्य जातिया बारय पिहाँवःगु सफू विमोचनया मुंडयाय्
गुलि गुलिसित वय् मवय नं जल जुइमाः धकाः धर्मय्
पूर्वाग्रह त्यमज्यूगु खें न्ह्यथनाविज्यात । थथे हे भिक्षु
अमृतानन्द महास्थविरं शाक्य जातिया बारय न्हापांखुसी
सफू पिहाँवःगु लय्ताया खें खः धकाः थःगु नुग खें ध्वंका
विज्यात ।

लेखक भुवनलाल प्रधानं युवा बौद्ध समूह गण-
विहारया न्हापांगु पिथना कथं पिहाँवःगु थव सफूया
विमोचन नेपाल्या ज्याथःस्त्रि भिक्षुया लहाति याय् दुगुलि
लय्ताः ध्वंकाःलि थुगु सफुतिइ मगाःमचाःगु तनाबीत
विहान् अनुसन्धातापित आद्वान यानाःलि बुद्धधर्म
अध्ययन याय्बलय् शाक्य जातियात व्यागलं तयाः बुद्ध
धर्मया अध्ययन गुबले पूबनीगु मखुगुलि थव सफू पिदेगु
खः धैदिले । समूहया उपाध्यक्ष शान्तरत्न शाक्यया पाखें
लसकुस न्ववृ जूगु थुगु समारोहय् समूहया अध्यक्ष हर्ष-
मुनि शाक्यपाखें च्वमियात हनापौ लाहृना विज्यात ।
अन्तिम समूहया सचिव वरदेश मानन्धरयापाखें धन्यवाद
ज्ञापन जूयाः समारोह वच्चाय्कल ।

धर्म देशना

बलंबु, यैलागा, त्रयोदशी-

थनया सतुंगःया लालित्वालय् प्रधानपञ्च सन्त-
लालया व्वनाय भिक्षु सुशोभनपाखें धर्मदेशना जुल ।
उगु थासय् नेपाल सम्बत् द०३दे पाखे विश्वलामजु
व उरिलामजु पिसं स्थापना यानातःगु भूमिस्पर्श मुद्राया
अन्दाजि न्यायू फीटं मल्याक तः धिकःम्ह शाक्यमुनि
बुद्धया लवहेया मूर्ति दुगु खः । भिक्षु सुशोभनं धर्मदेश-

नाया इवलय् उगु लाठियात बूढ़ताठि धका: नामकरण
यायमाःगु सुशोभयात अनया निवासीपिस अनुमोदन
यात । उगु बूढ़मूर्ति लंब् गारय् यानातःगु अवस्थाय्
लूगु ब उकीया कारणं अनयापिस उगुथाय्यात बूढ़गा:
धका: धाइगु जूदाच्चन । थुकिया लिककसं दुगु निपीति
पर्ति जग्या विहार द्यकेत लःलाय् गु खं प्रधानपञ्चं
प्वंकादिल । उवलय् शान्तरत्न शावयं भिक्षु सुशोभनया
परिचय बिसे धमंदेशनाया महत्ववारय् थःगु मतुं ना प्वंका
विज्यात । थन हालसालय् हे सतुंगः ज्ञानमाला भजन
खल: स्वगु दु ।

सभापति ल्यल

श्रीलंका, कौलाथ्व, तृतीया-

मडिहे पञ्चासीह महानायक महास्थविरयात
श्रीलंका अमरपुर महासंघया सभां सत्रसम्मति सभापति
ल्यःगु दु ।

अनिच्छावत संद्वारा

पाल्या, गुलागा, अट्टमी-

अनया तानसेनया दायक आनन्दवहादुर बज्जा-
चर्यं पीप्यदेहा वैसय असामयिक निधन जूगुली सकल
दायक विनियाखे वस्तोलयात निवणिप्राप्तिया कामना
याःगु जुल ।

बिज्यादशमीया समारोह

थे, कौलाथ्व, दशमी

अनया मञ्जुश्रीत्वाया पद्मसुगन्ध विहारय्
विजयादशमी पूरा बौद्धताल हनेगु पहचह्या खं क्या:
जुजु अशोक शस्त्रास्त्र तोताः धर्मविजय याःगु दशमीया
उपलक्ष्यस छगु समारोहया आयोजना जुल । उगु विहा-
रया संरक्षक भिक्षु सुशोभनपाखे पचशील ग्रदान जुया:लि
गुरुरुगु थुगु सभाय् भिक्षु सुशोभनं विजयादशमी मंद्री
व करुणायात वःक्या: बौद्धताल हनेमाःगु खेया नापं

विजयया सुशोभनया विषये थःगु मन्त्रव्य प्वंका बिज्यात
ज्ञानमाला भजन ज्ञानःधाय्यक्जूगु उगु समारोहय्
मूवक्ता कथं सुवर्णं शावयं थःगु हे तालं संस्कृति व्वलना-
च्चंगु ज्ञीगु देशय् वामानापं धाँय् बुयावःथे संस्कृतिया नावं
अन्धपरम्परा नं ल्वाकज्ञानावैच्चंगुलि वामा वचय् यायत्
धाँयज्ञकु पुया: वांछवय् माथे अन्धपराम्परायात ल्यतु
ल्यया: तोताछवय् माःगु खं न्हाथनाः जुजु अशोक
पशुपत्ती तकया लागी सुरक्षाया व्यवस्थायानाः अस्पताल
तकं द्यक्कावन धासा थौं ज्ञीयाय् म्वाःह्यसित स्याय् गु
जक मखु अझ बछि गःक्या: हिम्हुकेगु यानाच्चंगु धर्म-
संस्कृतिया विषरीत खः धैविज्यात । थथे हे रत्नसुमगल
'भाजू' शावयं विभिन्न लोकदाखंयात न्हाथनाःलि ज्ञीयाय्
दैच्चंगु अन्धपराम्परायाहा नापं ल्यहें थनाः हाकुतिनेमाःगु
खं धैविज्यात ।

शान्तरत्न शावयया पाखे उद्घोषण जूगु थुगु समारोहय्
कुक्केजवहादुर रंजितकारं सल, किसि व धुंयात थीज्जक
नं मरुया: स्वज्ञा सीदाम्ह च्वलय्चिया मचायत स्थानाः
बहादुरी याना धका: न्हाय तपुका च्चंगु ज्ञीगु समाज्य
निर्धारिति अन्याय अत्याचार याय् गु त्वःताः शान्ति विजय
यायमाःगु खं धैदिल । पद्मसुगन्धविहारया छम्म उपालक
भाइकाजि रंजितकारपाखे धन्यवाद ज्ञापन जुया:
वच्चाःगु उगु सभाय् विरत्न मानन्धरं कर्पित स्याय्
पाले यानाः विजयी उवीगु सिकं थःगु मनयात त्याक्षाः
धर्मविजय यायमाःगु खं न्हाथना दिल । अन्तय् फल-
फूल ग्रताव वितरण जूया: सभा ववचाल ।

भिक्षु विवेकानन्द मन्त्र

प्पदें न्यादें निसें रोगग्रस्त जुयाविज्याःह भिक्षु
विवेकानन्द थवहे कातिक कृ गते बहनी एधार बजे परलोक
जुयाविज्यात । दिवंगत वस्तोलयात आनन्दमूर्मि परि-
वारपाखे निवणिकामना याःगु जुल ।

आनन्दकुटी विहारगुठीको

२०४३ कार्तिक १ गतेदेखि २०४३ घटस्थापनासम्मको लागि अनुमानित

आय-व्ययको बजेट

बजेट शीर्षक	यसवर्षका बजेट	आयको स्रोत
१. आनन्दभूमिको लागि अनुदानः	१३,५००१-	७,८०,००१- के वार्षिक
२. आनन्दकुटी विहारको निमित्त अनुदान मासिक ७००।- दरले:	८,४००।-	१३।५० दरले आयहुने व्याज
३. धर्म प्रचारकार्य मासिक १००० ले	१२,०००।-	
४. स्वास्थ्योपचार मासिक ५०० ले	६,०००।-	
५. अतिथिस्तकार मासिक ४०० ले	४,८००।-	
६. धर्मालोक जयन्ती	१,०००।-	
७. आनन्दकुटी सेवक मासिक ३०० ले	३,६००।-	
८. टेलिफोन मासिक	२,४००।-	मासिक २०० दरले
९. मरम्मत र भैषजिकार्यालय	६,६००।-	
१०. पुस्तक छपाई	४५,०००।-	
११. मसलन्च	२,०००।-	
टोटल	१,०५,३००।-	

सदस्य-सचिव

आनन्दकुटी विहार गुठी